

แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

THE GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION OF
THE SCHOOL ADMINISTRATORS IN NAKHON NAYOK
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

พัชณูพิชา จันทา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

พัชณูพิชา จันทา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

The Guidelines for Academic Administration of the School
Administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service
Area Office

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

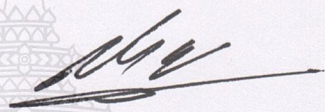
อาจารย์ที่ปรึกษา

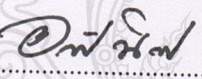
รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.

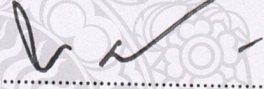
ปีการศึกษา

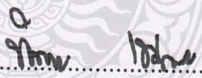
2563

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

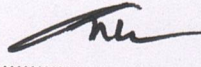

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา นิยมภาว, ค.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่...5... เดือน..กุมภาพันธ์.. พ.ศ.2564..

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกจำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า 5 ปี จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน (3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีการประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริง (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษามีการใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการติดตามการใช้และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี (6) ด้านการนิเทศการศึกษา มีการให้คำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา (7) ด้าน

การพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา
จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพ และแผนปฏิบัติการ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครนายก

Thesis Title	The Guidelines for Academic Administration of the School Administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office
Name - Surname	Miss Patpicha Chanta
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Associate Professor Pimonphan Phetsombat, Ph.D.
Academic Year	2020

ABSTRACT

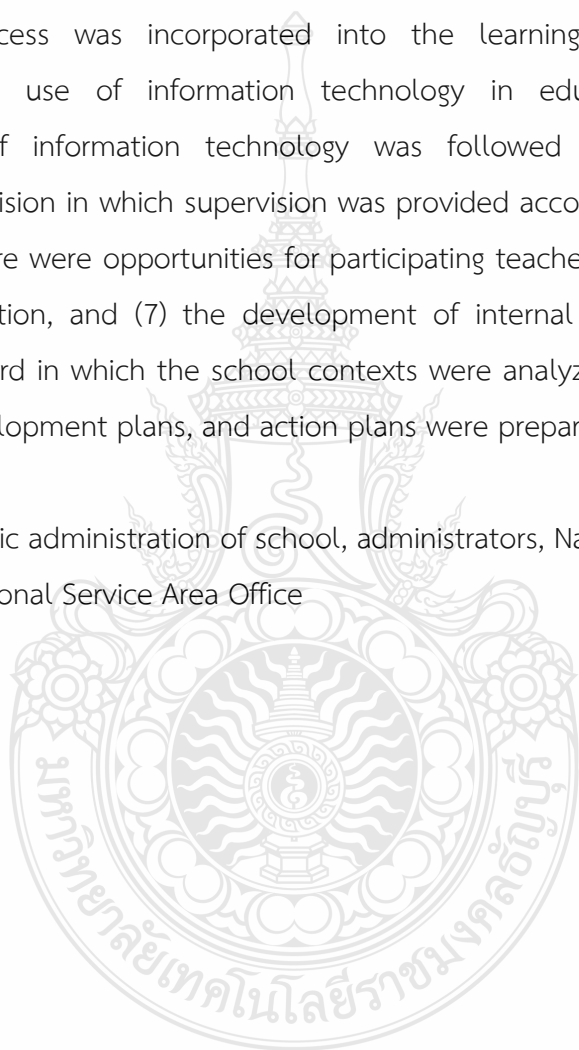
The objectives of the research were to study: 1) the current and desirable conditions of academic administration of the school administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office, and 2) the guidelines for academic administration of the school administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office.

The samples used in this research consisted of 306 government teachers in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office, which were obtained by using the Cluster Random Sampling method. The interview data in this research were derived from 8 school directors, who held the position for more than five years. The research instruments were a questionnaire and interviews. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research results showed that: 1) the overall current conditions of academic administration of the school administrators in Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office were at a high level, and the overall desirable conditions were at the highest level, and 2) the guidelines for academic administration of school administrators were comprised of: (1) the school curriculum development in

which the basic education core curriculum was analyzed and implemented together with the existing school curriculum, (2) the learning process development in which the teaching materials were up-to-date, addressing the objectives, and corresponding to current affairs, (3) the assessment process in which assessment and grade transfer were employed, various assessment methods were used, and there was an implementation of authentic assessment, (4) the research for educational quality development in which the research process was incorporated into the learning process, (5) of the development and use of information technology in education in which the implementation of information technology was followed up and evaluated,(6) educational supervision in which supervision was provided according to the supervision principles, and there were opportunities for participating teachers to share experiences and take consultation, and (7) the development of internal quality assurance and educational standard in which the school contexts were analyzed, as well as strategic plans, quality development plans, and action plans were prepared.

Keywords: academic administration of school, administrators, Nakhon Nayok Primary Educational Service Area Office

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาคำแนะนำและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา นิยมมาภา ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ และ ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาการสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเขว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติธริวัฒน์ ดร.วิษณุ เปรี้ยวนิ่ม ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา และ นายประชุม บำรุงจิตร ผู้อำนวยการโรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ที่ได้ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูล ขอขอบพระคุณครูทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลผู้วิจัยในการนำความรู้มาอ้างอิงประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้สอนและให้คำแนะนำกับผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้กล่าววามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแต่ บิดา มารดา และครูอาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ

พัชญ์พิชา จันทา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญ.....	(7)
สารบัญตาราง.....	(9)
สารบัญภาพ.....	(11)
บทที่ 1 บทนำ.....	12
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	12
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	14
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	16
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร.....	18
2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	34
2.3 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก.....	57
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก.....	67
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
2. ตัวแปรที่ศึกษา.....	68
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย.....	69
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
8. ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI _{modified}).....	72
ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก.....	73
1. ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	73
2. ตัวแปรที่ศึกษา.....	73
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย.....	73
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	109
5.2 การอภิปรายผล.....	119
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	133
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	142
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	150
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	171
ภาคผนวก ง รายนามผู้ให้สัมภาษณ์.....	178
ประวัติผู้เขียน.....	181

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ลำดับการวิวัฒนาการความเป็นมา แนวความคิด หลักการ ทฤษฎีการบริหาร เชิงมนุษยสัมพันธ์.....	21
ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์เพื่อสรุปขอบข่ายงานวิชาการ.....	42
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ.....	68
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และอายุราชการ.....	76
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวม.....	77
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	78
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	81
ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน.....	83
ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	86
ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	88
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	92
ตารางที่ 4.10 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา.....	95
ตารางที่ 4.11 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	91
ตารางที่ 4.12 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน.....	99
ตารางที่ 4.13 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา.....	101
ตารางที่ 4.14 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนา และใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา.....	103
ตารางที่ 4.15 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา.....	105
ตารางที่ 4.16 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา.....	107

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 17
--------------------------------------	------------

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศและสังคม ประเทศไทยจึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการศึกษาของชาติ ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก ดังนั้น รัฐบาลได้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริงนั้นต้องเป็นการจัดการศึกษาที่เกื้อกูลต่อชีวิตจริง สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละท้องถิ่น การศึกษาจึงต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป้าหมายของการจัดการศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้สอนต้องวางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อิงตามแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประเมินให้สอดคล้องกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การประเมินความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา สามารถประเมินได้จากการรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งในขณะที่ยังสอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่จำลองขึ้นมา และผู้เรียนได้ปฏิบัติตามสภาพจริงได้เป็นอย่างดี พร้อมกับการประเมินที่สะท้อนความรู้ความสามารถผู้สอนสามารถประเมินพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.1-2)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นกรอบภารกิจในการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป สำหรับสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจและขอบข่ายงานเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อผู้เรียน ตั้งแต่ผู้เรียนสมัครเข้าเรียนจนจบการศึกษา ทั้งด้านการเรียนการสอนและเอกสารหลักฐานการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากที่สุด เพื่อให้เกิดคุณภาพและผลประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรก ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครูผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารต้องทำการบริหารอย่างเป็นขั้นตอน เป็นผู้กำหนดแบบแผนวิธีการ และจัดลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ซึ่งต้องอาศัยหลักการบริหารเป็นเครื่องมือในการที่จะช่วยให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย รวมถึงการก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่วนการบริหารงานงบประมาณ งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป เป็นการบริหารเพื่อสนับสนุนการบริหารงานวิชาการให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น

ถึงแม้ว่างานวิชาการมีความสำคัญมากกว่างานใดๆ ในสถานศึกษา แต่ยังคงพบปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา ดังที่ผลการนิเทศโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก, 2562, น.ง) พบว่า ผลการทดสอบโอเน็ตของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 ได้คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 36.21 ซึ่งต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 (-5.28) โดยภาพรวมมีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ส่วนผลการทดสอบโอเน็ตของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 ได้คะแนนรวมเฉลี่ยร้อยละ 32.35 ซึ่งต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 (-0.85) ซึ่งเป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่างานวิชาการต้องได้รับการพัฒนาที่มากกว่าเดิม ทั้งระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น เราควรทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก และแนวทางการปฏิบัติงานวิชาการจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์ เพื่อพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกที่มีผลคะแนนเฉลี่ยต่ำให้สูงขึ้น อันแสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาทางการบริหารงานวิชาการอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก จำนวน 1,498 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก จำนวน 1,498 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของเคร็จซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอของสถานศึกษา

2) ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า 5 ปี และสถานศึกษานั้นผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดี อำเภอละ 2 คน จำนวน 4 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 8 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ได้จากการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการแล้วเลือกข้อที่มีระดับความถี่ ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป จึงได้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.4.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินการ การติดตาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งผลการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามี 5 ด้าน คือ

1.4.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษา

1.4.1.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ครูผู้สอนออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการเรียน การสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด ของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชา

1.4.1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ทุกรายวิชา การวัดและประเมินผลเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้และ ด้านทักษะให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมิน ตามสภาพจริง ส่วนการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการนำผลการวัดและประเมินผลไปเทียบเมื่อมีการ ย้ายสถานศึกษา

1.4.1.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนา ผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ฝึกการคิด การค้นหาเหตุผลในการตอบปัญหาของผู้เรียน เป็นกระบวนการ ที่ผู้สอนค้นคว้าเทคนิควิธีการสอน ตลอดจนการแก้ปัญหาเรื่องการเรียนการสอนของผู้เรียน เพื่อพัฒนา มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

1.4.1.5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การสำรวจ ความต้องการใช้สื่อนวัตกรรม การส่งเสริมสนับสนุนและให้บริการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การนิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมิน ปรับปรุง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วย เทคโนโลยีทางการศึกษา

1.4.1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ การจัดทำ แผนการพัฒนากระบวนการนิเทศ ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือใช้โครงการเป็นฐาน และ การจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศ ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้รับ การนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การสื่อสารระหว่างกันเป็นไปอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

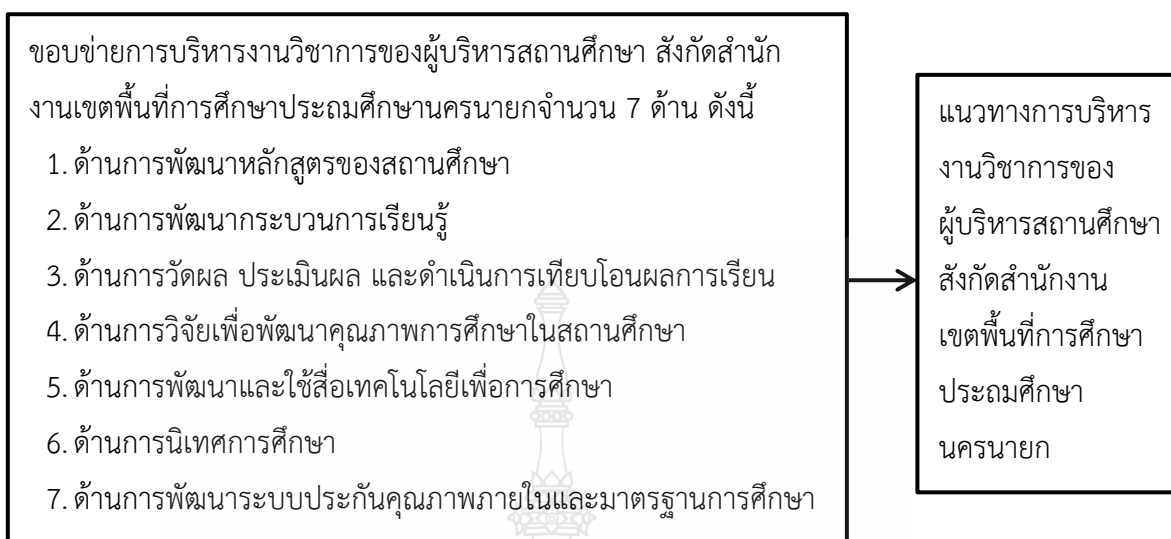
1.4.1.7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนา จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา ส่งเสริมการปฏิบัติด้วย วจรการพัฒนาคคุณภาพของเดมมีง และประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติ สรุปรายงานประจำปีโดย ความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อ สาธารณชน

1.4.2 ข้าราชการครู หมายถึง ผู้ที่บรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

1.4.3 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

1.4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง หน่วยงานที่สนับสนุนกระบวนการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การ จัด การศึกษาระดับประถมศึกษา และการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีหน่วยงานย่อย ประกอบด้วย กลุ่มอำนวยการ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มส่งเสริมการจัดการ ศึกษา กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ หน่วยตรวจสอบภายใน กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มกฎหมายและคดี และกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

1.5 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ผู้บริหารการศึกษานำผลวิจัยไปใช้ในการวางแผนการบริหารงานวิชาการ
- 1.6.2 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลวิจัยไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 1.6.3 ผู้บริหารสถานศึกษานำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
- 2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
- 2.3 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

2.1.1 ความหมายการบริหาร

ภารดี อนันต์นาวิ (2557, น.1) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมของคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2561, น.10) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง เทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างร่วมกัน

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.11) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ซึ่งมีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งใช้กำลังคนและทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อองค์กร

ทรงพล เจริญคำ (2563, น.2) ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง ผู้บริหาร บุคลากร และพนักงาน ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายในการปฏิบัติงาน โดยการใช้ศาสตร์และศิลป์ ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการ และเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาดังที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานของกลุ่มคนในองค์กรอย่างมีระบบ โดยมีบทบาทหน้าที่ต่อองค์กรอย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานเดียวกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.2 ความหมายการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาได้ให้ความหมายของ การบริหารสถานศึกษา ดังนี้

วิมล เดชะ (2559, น.11) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานกิจกรรมด้านต่างๆ ของสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค กระบวนการ แนวคิด ทฤษฎี ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชน ในอันที่จะทำให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.20) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะทำให้เกิดวัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จ โดยผ่านทางบุคคล กระบวนการดังกล่าวรวมถึงองค์ประกอบของการบริหาร อันได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผน การจัดองค์กร การกำหนดนโยบาย การบริการและการควบคุมการดำเนินงาน บุคคลมีอาชีพ และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, น.39) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บริการทางการศึกษาให้แก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.12) ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ภายใต้การดำเนินการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งดำเนินการนั้นๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการให้การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่อง กระบวนการบริหารสถานศึกษา และรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพ

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษา กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่างๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อทำให้เกิดวัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จ

2.1.3 ความสำคัญการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแสดงความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.20) กล่าวว่า ความสำคัญการบริหารสถานศึกษาเป็นภาระหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชนทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ยุทธนา เกื้อกูล (2560, น.39) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ต้องอาศัยความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา หากสถานศึกษาใดมีระบบการบริหารที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพ จึงทำให้ส่งผลถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติไปด้วย

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.13) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการบริหารการศึกษา มีความสำคัญเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของสถานศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนและพัฒนาประเทศต่อไป

จากนักวิชาการทางการศึกษากล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนภารกิจของสถานศึกษาตามขอบข่ายโครงสร้างงานและบริบทของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.1.4 หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา

หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา มีการแบ่งไว้หลายยุคในแต่ละยุคก็มีหลายหลักการและทฤษฎี สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักการและทฤษฎีการบริหารเชิงมนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งมีลำดับการวิวัฒนาการดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ลำดับการวิวัฒนาการความเป็นมา แนวความคิด หลักการ ทฤษฎีการบริหาร
เชิงมนุษยสัมพันธ์

ปี ค.ศ.	ชื่อนักทฤษฎี	หลักการ ทฤษฎีการบริหาร
ค.ศ.1916	Henri Fayol	หลักการทั่วไปและการบริหารจัดการ ในโรงงานอุตสาหกรรม (General and Industrial Management)
ค.ศ.1922	Max Weber	บิดาการบริหารจัดการระบบราชการ (Bureaucracy)
ค.ศ.1924	Elton Mayo	บิดาการบริหารจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relationship Management)
ค.ศ.1926	Mary Parker Follett	บิดาการบริหารจัดการแบบร่วมมือ (Participatory Management Style)
ค.ศ.1931	Mooney and Reiley, Carl R. Rogers	1. หลักการบริหารจัดการองค์กร (Principles of Organization) 2. โครงสร้างทางบุคลิกภาพ
ค.ศ.1933	Lyndal Urwick	หลักการบริหารจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์

ที่มา : ทรงพล เจริญคำ (2563, น.197)

1) หลักการบริหารของ Henri Fayol มี 14 ประการ คือ (ทรงพล เจริญคำ, 2563, น.201-203)

(1) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of Work) คือ การแบ่งงานกันทำตามความเชี่ยวชาญ ความถนัดงานเฉพาะด้าน จะลดความไม่มีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสีย เพิ่มผลผลิต และการแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน ควรจะใช้กับทั้งคนงานและผู้บริหารภายในองค์กร

(2) หลักการอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority of Responsibility) อำนาจหน้าที่ คือ สิทธิ (Right) การออกคำสั่งและอำนาจ (Power) การทำให้ผู้อื่นเชื่อฟัง ส่วนความรับผิดชอบซึ่งไปตามอำนาจหน้าที่เป็นความจำเป็นที่ต้องทำงานตามหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้สำเร็จ

(3) หลักการวินัย (Discipline) วินัย คือ การเคารพในกฎระเบียบที่ควบคุมองค์กร ข้อตกลงระหว่างองค์กรกับผู้ทำงานต้องมีความชัดเจน เปิดเผยเป็นธรรม ยุติธรรม เสมอภาค ไม่ลำเอียง ไม่เลือกปฏิบัติ และสภาวะของวินัยในกลุ่มใดในองค์กรขึ้นอยู่กับคุณภาพของภาวะผู้นำ ซึ่งวิธีที่ดีที่สุดที่จะรักษาระเบียบวินัยได้ ก็คือ

- (3.1) ผู้บริหารที่ตีมีในทุกระดับ
- (3.2) ข้อตกลงทั้งหมดต้องชัดเจนและเป็นธรรมที่สุดเท่าที่จะทำได้
- (3.3) การลงโทษต้องเป็นไปตามกรรมวิธีทางตุลาการ
- (4) หลักความเป็นเอกภาพสายการบังคับบัญชา (Unity of Command) คือ ผู้ทำงานควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา (Administrator) แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น จะเกิดเอกภาพ ถ้ายึดหลักการข้อนี้จะเลี่ยงปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และวินัย
- (5) หลักความเป็นเอกภาพในการสั่งการ (Unity of Direction) คือ กิจกรรมคล้ายคลึงกันที่มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ควรจัดกลุ่มให้อยู่ภายใต้ผู้จัดการคนเดียว
- (6) หลักการให้ผลประโยชน์ส่วนตนต้องมาหลังผลประโยชน์ส่วนรวมและองค์กร (Subordination of Individual Interest) คือ ผลประโยชน์ส่วนตนของแต่ละคนควรมาทีหลัง ส่วนผลประโยชน์ขององค์กรโดยรวมมาก่อนเสมอ
- (7) หลักการให้ค่าตอบแทน (Remuneration) คือ การให้ค่าตอบแทนเป็นตัวเงิน รางวัลพิเศษ ผลกำไร ค่าชดใช้ต่างๆ ควรมีความยุติธรรม เสมอภาคเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้ทำงาน และฝ่ายองค์กร
- (8) หลักการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization) คือ ผู้จัดการควรรักษาไว้ซึ่งความรับผิดชอบขั้นสุดท้าย (Final Responsibility) แต่ควรให้ผู้ใต้บังคับบัญชา (Subordinate) มีอำนาจหน้าที่พอปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ ระดับที่เหมาะสมของการรวมอำนาจเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ปริมาณที่เหมาะสมของการรวมอำนาจ การรวมอำนาจทั้งหมดไว้ส่วนกลาง
- (9) หลักสายบังคับบัญชา (Scalar Chain) หรือสายการบังคับบัญชา (Chain of Command) คือ สายของหัวหน้า (Administrator) ตำแหน่งผู้มีอำนาจสูงสุดจนถึงตำแหน่งล่างสุด สายบังคับบัญชาจะต้องชัดเจนและถือเป็นแนวปฏิบัติตลอดเวลา
- (10) หลักการออกคำสั่ง (Order) คือ การบริหารงานจำเป็นต้องออกระเบียบข้อบังคับ คำสั่งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานร่วมกัน
- (11) หลักความยุติธรรม (Equity) คือ พนักงานในองค์กรทุกคนต้องการได้รับความยุติธรรม และผู้จัดการให้ความเสมอภาคแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน
- (12) หลักความมั่นคงของบุคลากร (Stability of Tenure of Personnel) คือ องค์กรที่ประสบความสำเร็จต้องดูแลด้านความมั่นคงของพนักงานมีการปฏิบัติงาน (Workforce) ที่มั่นคงการปฏิบัติของฝ่ายการจัดการควรส่งเสริมปณิธานการทำงานระยะยาวให้กับองค์กร
- (13) หลักความคิดริเริ่ม (Initiative) ฝ่ายการจัดการควรส่งเสริมให้พนักงานพัฒนา ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น แก้ปัญหาการทำงานและดำเนินแผนการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

(14) หลักของความสามัคคี (Esprit de Corps) คือ ผู้จัดการควรส่งเสริมและรักษาหัวใจหมู่พวกพ้อง มีความสามัคคี และความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันระหว่างผู้ทำงานทั้งหมด ความสามัคคี คือ พลังในการทำงาน

นอกจากนี้ Henri Fayol ได้กำหนดหน้าที่การบริหารจัดการพื้นฐาน เน้นเรื่องความมีเหตุผล ความสม่ำเสมอของการดำเนินงานและได้นำกิจกรรมด้านการจัดการเป็นส่วนสำคัญพื้นฐานของการบริหารงาน เรียกว่า The Elements of Management อันประกอบไปด้วยกิจกรรม 5 ประการ เรียกว่า POCCC ดังนี้ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, น.20)

1) การวางแผน (To plan) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์อนาคตและจัดวางแผนปฏิบัติงานล่วงหน้า

2) การจัดการองค์กร (To organize) หมายถึง การเสริมสร้างองค์กรด้านคนและวัสดุสิ่งของเพื่อการปฏิบัติตามแผน

3) การบังคับบัญชา (To command) หมายถึง การควบคุมบังคับบัญชาให้คนงานปฏิบัติงานตามหน้าที่

4) การประสานงาน (To coordinate) หมายถึง การประสานกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานให้ดำเนินไปตามเป้าหมาย

5) การควบคุม (To control) หมายถึง การควบคุมดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและกฎเกณฑ์

2) หลักการบริหารของ Max Weber

Max Weber เป็นบุคคลแรกที่ศึกษาระบบราชการ (Bureaucracy) ในรูปแบบองค์กรแบบเป็นทางการ โดยได้กำหนดหลักการของระบบราชการไว้ ดังนี้ (ทรงพล เจริญคำ, 2563, น.208)

(1) กฎ (Rule) เป็นแนวทางสำหรับพฤติกรรมปฏิบัติงานของพนักงานอย่างเป็นทางการ กฎสามารถทำให้องค์กรมีระเบียบวินัยมากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

(2) ไม่ยึดตัวบุคคล (Impersonality) การยึดมั่นในกฎระเบียบ จะนำไปสู่การไม่ยึดตัวบุคคล จะมีความหมายในเชิงลบ Weber เชื่อว่าจะเกิดความยุติธรรมสำหรับพนักงานทุกคน กล่าวคือ ผู้บริหารระดับสูงจะไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวในการพิจารณาหรือประเมินผู้ใต้บังคับบัญชา

(3) การแบ่งงานกันทำ (Division of labor) เป็นกระบวนการของการแบ่งแยกหน้าที่เพื่อให้เกิดความชัดเจน ทำให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารและพนักงานจะได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ตามลักษณะของงานและความชำนาญของบุคคล สำหรับพนักงานที่ไม่มีทักษะจะได้รับการมอบหมายงานที่สามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้ง่าย

(4) โครงสร้างแบบลำดับชั้นสายการบังคับบัญชา (Hierarchical structure) โครงสร้างของลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาในองค์กร สามารถแสดงได้เป็นรูปแบบปิรามิด ตำแหน่งของงานในโครงสร้างตามลำดับชั้น จำนวนของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับในแต่ละตำแหน่งรูปแบบ ซึ่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจะเพิ่มขึ้นเมื่ออยู่ในตำแหน่งที่สูง ส่วนตำแหน่งที่อยู่ในระดับล่างจะถูกควบคุมและสั่งการโดยผู้ที่อยู่ในตำแหน่งที่สูงกว่า Weber กล่าวว่า การกำหนดลำดับชั้นสายการบังคับบัญชาที่ดีจะสามารถควบคุมพฤติกรรมของพนักงานได้ซึ่งสามารถกระทำได้โดยการกำหนดอย่างชัดเจนว่าพนักงานแต่ละคนอยู่ในส่วนไหน และมีความสัมพันธ์กับพนักงานคนอื่นอย่างไร

(5) โครงสร้างตามอำนาจหน้าที่ (Authority structure) จะเกี่ยวข้องกับกฎระเบียบ การไม่ยึดตัวบุคคล การแบ่งงานกันทำ และโครงสร้างตามลำดับสายบังคับบัญชา จะกำหนดว่าใครมีอำนาจในการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่มีความสำคัญภายในองค์กร

ในฐานะที่เป็นระบบราชการในสถานศึกษา อาจมีการจัดระเบียบในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แต่แนวคิดที่ได้รับความนิยมมากสำหรับการจัดระบบราชการในสถานศึกษา คือ แนวคิดในเชิงโครงสร้างที่เรียกกันว่า “ระบบราชการ” (Bureaucracy) ของ Weber มีข้อตกลงเบื้องต้น คือ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, น.61) ระบบราชการมีการกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบ โดยยึดคำสั่งกฎเกณฑ์นโยบายเป็นแนวปฏิบัติ การลำดับชั้นและระดับขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่เพื่อให้มีผลต่อระบบการสั่งการระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผู้ที่อยู่ระดับสูงกว่าจะบังคับบัญชาผู้ที่อยู่ระดับต่ำกว่า การบริหารยึดหลักลายลักษณ์อักษร ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและยึดการฝึกอบรม เป็นไปตามแผนและนโยบายที่วางไว้

ระบบราชการได้นำมาใช้ในการบริหาร (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, น.63) คือ มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพของการบริหาร โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของการทำงาน การทำงานยึดหลักตามที่วางไว้แน่ชัด การปฏิบัติงานยึดเวลาการเข้าทำงานและเลิกงานที่แน่นอน มีการแบ่งงานเป็นหมวดหมู่ เช่น กรม กอง ฝ่าย งาน เป็นต้น มีการแบ่งส่วนงานอำนาจเป็นขั้นๆ และมีการประเมินผลงานบนรากฐานของผลงานเฉพาะที่สำเร็จ

ข้อดีของระบบราชการ (ทรงพล เจริญคำ, 2563, น.215) คือ พฤติกรรมของข้าราชการ เป็นไปอย่างคงเส้นคงวาเพราะว่า นโยบาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติงาน กฎกำหนดไว้อย่างชัดเจน สามารถมาทดแทนการใช้อำนาจบาทใหญ่ของระบบเผด็จการได้ เพราะการทำงานต้องเป็นไปตามขั้นตอนกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนและมีหลักฐาน ไม่เกิดความซับซ้อน ไม่เกิดความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ เพราะว่างานแบ่งกันทำไว้อย่างชัดเจน พฤติกรรมความคาดหวังไว้เพราะว่ามีลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่ การเลื่อนขั้นตำแหน่ง การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานอยู่บนพื้นฐานของความสามารถ ข้าราชการมี

ความชำนาญเฉพาะด้าน และองค์กรมีความต่อเนื่องเพราะว่าองค์กรให้ความสำคัญกับตำแหน่งแทนที่จะเป็นรายบุคคล

ข้อเสียของระบบราชการ (ทรงพล เจริญคำ, 2563, น.215) คือ ระบบราชการทำงานล่าช้า งานด้านเอกสารมีมากเกินไป ระบบราชการ การปฏิบัติต่อข้าราชการเป็นไปอย่างเป็นทางการโดยไม่คำนึงถึงบุคคล อาศัยกฎ ระเบียบ นโยบาย ทำให้พนักงานขาดความเจริญเติบโต ไม่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ข้อบังคับต่างๆ ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างเดียวกัน และข้าราชการขาดความก้าวหน้าอย่างแท้จริง

3) หลักการบริหารของ Elton Mayo

ทรงพล เจริญคำ (2563, น.231-233) จากการศึกษา ฮอว์ธอร์น ที่บริษัทเว็ทเทิร์น อิเล็กทริก (Western Electric)

(1) จัดห้องทดลอง การเปลี่ยนเจ้าหน้าที่รับโทรศัพท์ ผลการวิจัยพบว่า ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับรูปแบบทางสังคมไม่เป็นทางการของกลุ่มทำงาน มีความร่วมมือบรรทัดฐาน ความสัมพันธ์ทางสังคมไม่เป็นทางการ จะมีผลผลิตในการทำงานสูงขึ้น สภาพทางกายภาพมีผลต่อการทำงานน้อย และสิ่งจูงใจ คือ เงินเดือน

(2) ด้านมนุษยสัมพันธ์และอารมณ์นั้น Mayo ให้พนักงานแสดงทัศนคติออกมาเกี่ยวกับความชอบและไม่ชอบบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงาน พบว่า พนักงานมีความประทับใจที่ได้รับการยอมรับในฐานะเอกัตบุคคล สามารถแสดงทัศนคติและข้อคิดที่มีคุณค่า มีความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น

(3) ด้านองค์กรทางสังคม โดยคณะทำงานการศึกษาวิจัยกำหนดให้พนักงาน 14 คนทำงานร่วมกัน โดยผู้ศึกษาสังเกตพฤติกรรมของหัวหน้า 4 คน ประกอบด้วย หัวหน้าแผนก ผู้ช่วยหัวหน้าแผนก เจ้าหน้าที่แผนก และหัวหน้างานระดับต้น บุคคลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในการทำงานกับพนักงาน พบว่า ผลผลิตและปริมาณงานของพนักงานไม่ได้ถูกกำหนดโดยความสามารถทางด้านกายภาพ แต่ความสำเร็จของงานเกิดจากความสามารถทางด้านสังคม รางวัลที่ไม่ใช่ตัวเงินและการลงโทษพนักงานมีผลต่อพฤติกรรมปฏิบัติงานของพนักงานอย่างมีนัยสำคัญ การมีปฏิกริยาของพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ เกิดจากกระบวนการทางด้านสังคมในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่ม และภาวะผู้นำของผู้บริหาร บทบาท หน้าที่ การสื่อความหมาย การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมสำคัญของพนักงาน

(4) ความสมดุลทางสังคม Mayo and Roethlidberger กล่าวว่า ความสมดุลทางสังคมโดยอาศัยความร่วมมือของผู้ร่วมงาน ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านจิตใจของพนักงานในการปฏิบัติงาน

(5) ทักษะการเรียนรู้ Mayo and Roethlidberger กล่าวว่า ยุคโลกของการเปลี่ยนแปลงทักษะทางด้านสังคมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานในองค์กร

(6) มนุษยสัมพันธ์ (Relationship) ปี ค.ศ.1930-1939 การบริหารเชิงวิทยาศาสตร์ ได้ถูกวิพากษ์และวิจารณ์อย่างรุนแรง ถูกกล่าวหาว่ามองคนเหมือนเครื่องจักร (A Man as Machine) ภารตี อนันต์นาวี (2557, น.25) สรุปผลจากการศึกษาทดลองของ Mayo และคณะ ดังนี้

(1) คนงานมิใช่เศรษฐกิจที่แท้ที่จะปฏิบัติได้เช่นเดียวกับปัจจัยทางกายภาพอื่นๆ คนเป็นสิ่งที่ชีวิตจิตใจ ขวัญกำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน

(2) เงินมิใช่สิ่งล่อใจที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียว รางวัลหาจิตใจมีผลต่อการจูงใจในการทำงานไม่น้อยไปกว่าเงิน

(3) ปริมาณการทำงานของคนงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพทางกายภาพแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมของหน่วยงานด้วยทำนองค้ำที่อยู่ได้ค้ำใจอยู่ยาก

(4) อิทธิพลของกลุ่มมีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน เราสามารถนำหลักมนุษยสัมพันธ์มาใช้ในการบริหารการศึกษาได้ดังนี้ คือ (ภารตี อนันต์นาวี, 2557, น.26)

(1) ผู้บริหารควรสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีกับครูเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
(2) ปัญหาเรื่องมนุษยสัมพันธ์ซึ่งในเบื้องต้นไม่ค่อยมีความสำคัญ แต่ต่อมาได้รับการยอมรับมากขึ้น

(3) ผู้อำนวยการสถานศึกษาสามารถสร้างภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยได้มากกว่า เพราะตำแหน่งของเขาเอื้ออำนวยให้

(4) ครูผู้สอนทุกคนรวมเป็นกลุ่มสังคมที่ซับซ้อน ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องร่วมงานกับครูผู้สอนเหล่านี้ด้วยความระมัดระวัง

(5) ครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้รับผลกระทบกระเทือนต่อการตัดสินใจ ควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นด้วย

4) หลักการบริหารของ Mary Parker Follett

แนวคิดทฤษฎีการบริหารของ Follett การทำงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องให้ความสำคัญเรื่องจิตใจของการบริหารงาน มีองค์ประกอบดังนี้ (ทรงพล เจริญคำ, 2563, น.217-218)

(1) การวางแผนและการประสานงาน Follett กล่าวว่า การประสานงานเป็นองค์ประกอบสำคัญ การออกคำสั่ง การประสานงานในองค์กร เพื่อให้งานบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้มี 4 แนวทาง ดังต่อไปนี้

(1.1) การประสานงานโดยตรง คือ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในองค์กรต้องมีการประสานติดต่อโดยตรง ความสัมพันธ์จากผู้บังคับบัญชาระดับสูงลงมาสู่ผู้บังคับบัญชาระดับล่าง หรือการประสานข้ามแผนกหน่วยงานต่างๆ

(1.2) การประสานงานขั้นต้น คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำนโยบาย การตัดสินใจขององค์กร

(1.3) การประสานงานกระบวนการต่อเนื่อง คือ การประสานงานเป็นกระบวนการจนกระทั่งแก้ปัญหาได้ประสบความสำเร็จ

(1.4) การประสานงานเป็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหมดในสถานการณ์ต่างๆ คือ ความสัมพันธ์ในองค์กร การติดต่อสื่อสาร การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการประสานงาน

(2) การวางแผนร่วมกัน Follett กล่าวว่า การวางแผนร่วมกันทั้งระบบย่อยและระบบใหญ่ เช่น การวางแผนร่วมกันระดับชาติ การวางแผนร่วมกันระดับนานาชาติ การวางแผนร่วมกัน ต้องไม่ขัดกับความดีของบุคคล

(3) อำนาจและหน้าที่ Follett กล่าวว่า การบริหารจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มีความพยายามแยกอำนาจและหน้าที่ออกจากกัน ในหลักการบริหารจัดการในองค์กรไม่สามารถบริหารจัดการได้ อำนาจและหน้าที่ควรควบคู่กันไปในการทำงาน และได้ให้คำจำกัดความ ดังนี้ อำนาจ คือ ความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้น อำนาจเป็นหน้าที่ของการบริหาร เขาให้ความสำคัญกับอำนาจร่วม (Joint Power) กล่าวคือ ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าแผนก ใช้อำนาจร่วมกันได้ นอกจากนี้เขาได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ เขาให้การยอมรับและสำคัญของอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูงขององค์กร

(4) ความรับผิดชอบร่วมกัน ความคิดรวบยอดของอำนาจและหน้าที่ Follett กล่าวว่า บุคลากรในองค์กรไม่ควรถามว่า ต้องรับผิดชอบต่อใคร แต่ควรถามว่าเรารับผิดชอบต่ออะไร ภายในองค์กร เขาได้เสนอความคิดรวบยอดของความรับผิดชอบร่วมกัน การกระทำหน้าที่ของแต่ละคนภายในองค์กร ไม่ควรกระทำไปโดยลำพังแต่จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันกับบุคลากรอื่นๆ ภายในองค์กร ทั้งระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับล่าง ซึ่งจะเกิดความรับผิดชอบร่วมกันตั้งแต่การบริหารระดับล่าง เพราะบุคลากรทุกคนในองค์กรมีบทบาท มีความรับผิดชอบต่อการบริหารงานในองค์กร บุคลากรในองค์กรควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการนำคำสั่งไปใช้การพัฒนาองค์กร ควรกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากร ให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรและกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรในอนาคตร่วมกัน

(5) ความขัดแย้ง Follett กล่าวว่า ปัญหาความขัดแย้งเกิดจากการทำงานและ ประสพการณ์การทำงาน เป็นกระบวนการทำงานที่ดี เป็นการเสริมคุณค่าของบุคลากรในองค์กร แบ่ง ออกเป็น 5 แนวทาง คือ การหลีกเลี่ยง (Avoiding) การยินยอม (Accommodation) การมุ่งแข่งขัน เอาชนะ (Competition) การร่วมมือ (Collaboration Integration) การประนีประนอม (Compromise)

หลักความร่วมมือตามหลักการของ Follett ช่วยส่งเสริมการจัดองค์กรและการ บริหารงานที่มีประสิทธิภาพ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2557, น.63) คือ แต่ละแผนกขององค์กรใดๆ จะต้องมีความร่วมมือในแนวราบ (Horizontal) แทนที่จะเป็นความร่วมมือในแนวตั้ง (Vertical Co-ordination) โดยผ่านทางผู้บริหารสูงสุดขององค์กรนั้น ความร่วมมือจะต้องมีทั้งในชั้นวางแผนและชั้นนำแผนออก ปฏิบัติ และความร่วมมือไม่ใช่ทำเป็นครั้งเป็นคราวแต่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

5) หลักการบริหารของ Mooney and Reiley

กันยารัตน์ แยมศรีแก้ว (2558, น.36) กล่าวว่า Mooney and Reilly's Principles of Organization เน้นหลักการ 3 ประการ ในการบริหารจัดการองค์การ ทั้งในหน่วยงาน ของรัฐ ศาสนา ทหาร ธุรกิจ หลักการดังกล่าว คือ 1) หลักการประสานงาน (The Co-ordinative Principle) องค์การเริ่มมาจากบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีการดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดให้ การที่บุคคลสองคนขึ้นไปร่วมแรงกันดำเนินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะต้องมีการประสานงานกัน ถ้าคนหนึ่งๆ เป็นผู้ริเริ่ม แต่คนอื่นๆ ไม่รวมด้วยองค์การที่แท้จริงจะไม่เกิดขึ้น 2) กระบวนการบังคับบัญชา (The Scalar Process) แนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการจัดการภายในองค์การเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เริ่มตั้งแต่ ระดับบุคคลจนถึงการมีอำนาจสูงสุด ซึ่งจะมีกระบวนการที่เป็นโครงสร้างขององค์การบางครั้งอาจ เรียกว่า สายการบังคับบัญชา (Hierarchical) หมายถึง การกำหนดหน้าที่ที่มักเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในหน้าที่ และ 3) ผลการปฏิบัติหน้าที่ (The Functional Effect) เป็นการกำหนด แยกแยะให้เห็นความแตกต่างของหน้าที่แต่ละหน้าที่

6) หลักการบริหารของ Carl R. Rogers

Rogers กล่าวว่า ลักษณะของผู้ที่มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ (Healthy Personality) ผู้ที่มีบุคลิกที่สมบูรณ์มีลักษณะต่างๆ ได้แก่ (ทรงพล เจริญคำ, 2563, น.227-228) ผู้ที่มีความสามารถ ปรับตัวได้ตามความเป็นจริง มีความสอดคล้องระหว่างตัวตนกับประสพการณ์ สามารถเปิดตนเองออก รับ ประสพการณ์ใหม่ๆ รับความต้องการที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกได้ถูกต้องเข้าใจตนเอง สามารถ เลือกลงและตัดสินใจตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และรับรู้เกี่ยวกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มีชีวิตอยู่กับปัจจุบันเป็นตัวของตัวเอง สามารถนำเอาประสพการณ์ต่างๆ มาพัฒนาตนเองได้ เชื่อใน ความสามารถของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง และการตัดสินใจที่จะกระทำสิ่ง ต่างๆ โดยขึ้นอยู่กับกรยอมรับของตนเองไม่เกิดจากการยอมรับจากผู้อื่น ส่วนการพัฒนาชีวิตที่ดี

มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองเต็มศักยภาพ ได้แก่ การเปิดกว้างประสบการณ์มากขึ้น วิธีชีวิตที่ดำรงอยู่มากขึ้น การเพิ่มความไว้วางใจ เสรีภาพในการเลือก ความคิดสร้างสรรค์ ความน่าเชื่อถือ และชีวิตเต็มไปด้วยความอุดมสมบูรณ์

7) หลักการบริหารของ Lyndal Urwick

ทรงพล เจริญคำ (2563, น.239) Luther Gulick และ Lyndal Urwick กล่าวว่า หลักการและทฤษฎีการบริหารการจัดการองค์กร เรียกว่า กระบวนการ POSDCoRB หลักการบริหารงานองค์กรมีชื่อว่า บันทึกทฤษฎีองค์กร (Notes on the Theory of Organization) ประกอบด้วย 7 ประการ ดังนี้

(1) P-Planning หมายถึง การวางแผน คือ การพัฒนาเค้าโครงย่อของสิ่งที่ต้องทำ และวิธีการทำสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จกิจกรรมการวางแผนพยายามทำนายการกระทำและทิศทางขององค์กรในอนาคต

(2) O-Organizing หมายถึง การจัดองค์กร คือ การจัดการองค์กร การกำหนดโครงสร้างของอำนาจหน้าที่ในการจัดให้คำนิยาม และประสานหน่วยงานย่อยต่างๆ เพื่อนำแผนไปปฏิบัติ

(3) S-Staffing หมายถึง การจัดบุคลากร กลุ่มงานและคนงาน คือ การจัดบุคลากร กลุ่มงานและคนงาน การคัดเลือกบุคลากรฝึกอบรม การพัฒนาบุคลากรทั้งหมด และการทำนุบำรุงสภาพการทำงานให้เอื้ออำนวย

(4) D-Directing หมายถึง การสั่งการ คือ การสั่งการภารกิจที่ต้องทำอย่างต่อเนื่องกับการตัดสินใจ การสื่อสาร การนำการตัดสินใจไปปฏิบัติ การประเมินผลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสม

(5) Co-Ordinating หมายถึง การประสานงาน คือ กิจกรรมและความพยายามต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับผูกพันองค์กรไว้ด้วยกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

(6) R-Reporting หมายถึง การรายงานผลการดำเนินการ คือ ความก้าวหน้า โดยการบันทึก การวิจัย การตรวจสอบ ยืนยันว่าสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นตามแผน กระทำการแก้ไขเมื่อจำเป็นและแจ้งให้หัวหน้าระดับสูงรับผิดชอบ

(7) B-Budgeting หมายถึง การเงินและงบประมาณ คือ กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานงบประมาณ ได้แก่ การวางแผน การเงิน การทำบัญชี การควบคุมการใช้จ่ายเงิน หลักการจัดการองค์กร

จากแนวความคิดของนักทฤษฎีจะเห็นได้ว่า การบริหารจะต้องกระทำเป็นขั้นตอน ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กำหนดแบบแผน วิธีการและจัดลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานให้ต่อเนื่องอย่าง

เป็นระบบ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการบริหารเป็นองค์ประกอบเครื่องมือในการที่จะช่วยให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

การดี อนันต์นาวิ (2557, น.20) Luther Gulick และ Lyndal Urwick ได้นำหลักการบริหารของ Fayol มาเพิ่มเติม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีในตัวย่อที่เรียกว่า POSDCORB ตัวต่อแต่ละตัวมีความหมาย ดังนี้ P-Planning หมายถึง การวางแผน O-Organizing หมายถึง การจัดองค์กร S-Staffing หมายถึง การจัดคนเข้าทำงาน D-Directing หมายถึง การสั่งการ Co-Ordinating หมายถึง ความร่วมมือ R-Reporting หมายถึง การรายงาน B-Budgeting หมายถึง งบประมาณ

เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา (การดี อนันต์นาวิ, 2557, น.20) กล่าวคือ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ควรจะใช้ในการดำเนินจัดตั้งมาตรฐานที่ต้องการเกี่ยวกับผลผลิตของโรงเรียน (School Production) วิธีการผลิตควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ คุณสมบัติของผู้ผลิต (ครู) ควรจะถูกกำหนดขึ้นและเขาควรได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสมตามแนวทางวิทยาศาสตร์ ผู้ผลิต (ครู) ควรได้รับการชี้แจงให้รู้เกี่ยวกับมาตรฐานที่กำหนดวิธีการว่าจ้างและการใช้เครื่องมือต่างๆ และบุคลากรทางการศึกษามีมาตรฐานต่ำ จึงควรได้รับการเตรียมมาเป็นอย่างดีก่อนจะปฏิบัติงาน

2.1.5 หลักการบริหารสถานศึกษา

นักวิชาการทางด้านการศึกษาแสดงความเห็นเกี่ยวกับหลักการบริหารสถานศึกษา ดังนี้ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545, น.9) กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการที่สำคัญๆ ดังนี้

1) หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิต และกระบวนการเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินผล

2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการการบริหารได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยหลักการมีส่วนร่วม การเสนอแนะและการพัฒนาในงานวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงอาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ โดยมีเป้าหมายนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจากการร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล

3) หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และประหยัด

(1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้

การมีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีต่างๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์มากที่สุด

(2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outcome) ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้นรวมทั้งการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้สองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(3) หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนทางวิชาการจึงต้องคำนึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

(4) หลักความเป็นวิชาการ (Academics) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของวิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้ หลักการสอน หลักการวัดและประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษา และหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

การดี อนันต์นารี (2557, น.73) กล่าวว่า การบริหารจัดการของสถานศึกษา ต้องนำหลักการที่ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในฐานะที่เป็นนิติบุคคลด้วยหลักการดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ส่วนหลักธรรมาภิบาลอาจบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป และเป้าหมายในการจัดการศึกษา คือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553, น.167) ได้ให้ความหมายของ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ว่าการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ และการปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมช่วยทำให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย
- 3) การมีส่วนร่วมช่วยทำให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2555, น.7) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้นำได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจพิจารณาแผนงานบริหารงาน ให้ความร่วมมือและประสานงานในการพัฒนาวิชาการกับหน่วยงานอื่นและชุมชน ให้ความร่วมมือในการส่งเสริมพัฒนาความรู้ด้าน

วิชาการแก่บุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อไปปรับปรุงผลการปฏิบัติงานประจำปีให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จันทรานี สงวนนาม (2553, น.168-171) ได้แก่ออกให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์กร ลดความขัดแย้งในการทำงาน และเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีสุขภาพจิตดี ทุกคนมีงานทำ สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร ลดค่าใช้จ่ายและใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม ช่วยในการใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

ข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ ผู้บริหารควรจะมีระดับหวังถึงให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ เพราะอาจจะทำให้เกิดกลุ่มอิทธิพลขึ้นได้ และก่อให้เกิดความขัดแย้งกัน ผู้บริหารจึงควรคำนึงถึงผลได้ผลเสีย ควรได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนจะให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ SWOT (SWOT Analysis) และวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming)

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, น.130) การบริหารงานวิชาการต้องอาศัยกระบวนการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) ของสถานศึกษาเป็นลำดับแรกก่อน ประกอบด้วย 1) Strengths – จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ 2) Weaknesses - จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ 3) Opportunities - โอกาสที่จะดำเนินการได้ และ 4) Threats - อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานของสถานศึกษา

ขั้นต่อมาเป็นการดำเนินการวางแผน ลงมือปฏิบัติ ประเมินตรวจสอบ และดำเนินการปรับปรุงให้เหมาะสม โดยในการวางแผนต้องจัดลำดับขั้นตอนให้ชัดเจน ประกอบด้วย สิ่งที่ต้องปฏิบัติ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมายวิธีการดำเนินงาน สถานที่ดำเนินการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ เมื่อวางแผนทุกอย่างดีแล้วลำดับต่อไปเป็นขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ทุกประการ ปรับเปลี่ยนกระบวนการปฏิบัติตามความเหมาะสม ต่อมาเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด อาจบันทึกไว้เพื่อสะดวกในการนำมาปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และขั้นตอนสุดท้ายเป็นการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยในขั้นตอนสุดท้ายอาจจะประสบความสำเร็จตามแผนที่วางไว้ หรืออาจจะมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุง ผู้บริหารต้องดำเนินการปรับปรุงและแก้ไข และกระทำเป็นวงจรการบริหารคุณภาพจนประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ทุกประการ กระบวนการบริหาร PDCA ซึ่งประกอบด้วย Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (การปรับปรุงแก้ไข) เป็น

กระบวนการบริหารที่ได้เผยแพร่อย่างกว้างขวาง ในปี ค.ศ.1950 โดย Edwards W. Deming นักบริหารส่วนใหญ่ได้เรียกวงจรนี้ว่า “วงจร Deming” โดยวงจร Deming เป็นวงจรการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย นับตั้งแต่การบริหารกิจการต่างๆ การดำเนินชีวิตของบุคคลให้ประสบความสำเร็จ การทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการบริหารงานในองค์กรของรัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ โครงสร้างการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามวงจร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ขั้นตอนการวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานวิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย การวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร การวางแผนในบางด้านอาจจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานหรือเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ ไปพร้อมกันด้วย ข้อกำหนดที่เป็นมาตรฐานนี้จะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะใช้เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ระบุไว้ในแผน การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารรับรู้สภาพปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยอาศัยประสบการณ์ ทักษะ และความรู้ของแต่ละคนสั่งสมมาอย่างลงตัว

2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Doing) เป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งก่อนที่จะปฏิบัติงานใดๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่จะลงมือปฏิบัติให้ถ่องแท้ก่อน ในกรณีที่เป็นงานประจำที่เคยปฏิบัติหรือเป็นงานเล็กอาจใช้วิธีการเรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง แต่ถ้าเป็นงานใหม่หรืองานใหญ่ที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากอาจต้องจัดให้มีการฝึกอบรมก่อนที่จะปฏิบัติจริง การปฏิบัติจะต้องดำเนินการไปตามแผน วิธีการ และขั้นตอน ที่ได้กำหนดไว้ และจะต้องเก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้ด้วย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไปการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จและมีความชัดเจนต้องอาศัยผู้บริหารในการแบ่งภาระงานสู่ระบบย่อย และแบ่งความรับผิดชอบให้กับผู้ปฏิบัติ โดยมีโครงสร้างการปฏิบัติงานที่ชัดเจนตามความเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม การจัดการแบ่งภาระงานจึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้หน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองและมีการปรับปรุงสู่การปฏิบัติงานที่ดีขึ้นตามลำดับ

3) ขั้นตอนการตรวจสอบ (Checking) เป็นขั้นตอนการเพื่อประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผนหรือไม่มีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานหรือไม่ ขั้นตอนนี้มีความสำคัญเนื่องจากในการดำเนินงานใดๆ มักจะเกิดปัญหาแทรกซ้อนที่ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนอยู่เสมอ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของการทำงาน การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินปัญหาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการดำเนินงาน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่เป็น

ประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพของการดำเนินงานต่อไป ในการตรวจสอบ และการประเมินการปฏิบัติงานจะต้องตรวจสอบด้วยว่า การปฏิบัตินั้นเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพของการตรวจสอบ เป็นการประเมินและติดตามการปฏิบัติงานต่างๆ ในองค์กรอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การวางแผนและเข้าสู่การปฏิบัติงานในองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการทำงานต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้นตามลำดับ เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและความรับผิดชอบของแต่ละส่วน ผู้นำองค์กรจะต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดหน้าที่และบทบาทของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างชัดเจน และต้องมั่นใจว่ามีคุณสมบัติเหมาะสมเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว จึงทำให้พวกเขา มีความรับผิดชอบและพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบผ่านกระบวนการประเมิน โดยผู้นำต้องตรวจสอบว่าพวกเขาได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด และหากปฏิบัติหน้าที่อย่างดีตามที่ได้รับมอบหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ก็ถือว่าเป็นประสิทธิผลสำเร็จและสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปได้ แต่หากบกพร่องในการปฏิบัติงานก็ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

4) ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) เป็นขั้นตอนของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากได้ทำการตรวจสอบแล้ว การปรับปรุงอาจเป็นการแก้ไขแบบเร่งด่วนเฉพาะหน้า หรือการค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำรอยเดิม การปรับปรุงอาจนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานของวิธีการทำงานที่ต่างจากเดิมเมื่อมีการดำเนินงานตามวงจร PDCA ในรอบใหม่ ข้อมูลที่ได้จากการปรับปรุงจะช่วยให้การวางแผนมีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเพิ่มขึ้นได้ด้วยการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานต่างๆ ในองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น นับเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นเพื่อสร้างความก้าวหน้าขององค์กร โดยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในองค์กร จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาร่วมกันปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง

2.2 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง มีนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

รัชনী สี่หะวงษ์ (2558, น.28) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง และจัดว่าเป็นงานหลักในการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน ปรับปรุงงานด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศและติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพการศึกษา

เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและบรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

วิมล เดชะ (2559, น.19) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การมีเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อาศัยหลักแห่งประสิทธิภาพ และหลักแห่งประสิทธิผล และเน้นในเรื่องการจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ อาศัยความร่วมมือของชุมชนและสังคม มีการสร้างเครือข่าย โดยมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.17) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนทุกชนิดที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของผู้เรียน โดยมีการประสานงานของทุกคนในสถานศึกษาร่วมกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

พรพรรณ พินทุสมิต (2560, น.25) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่นๆ ที่ส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.14) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.17) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงาน หรือการดำเนินกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลแก่ผู้เรียนสูงสุด และโรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีหน้าที่ภารกิจโดยตรงในการจัดการศึกษา จึงต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ

จิรรัตน์ กระจ่างดี (2562, น.11) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดนโยบายการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการวางแผน การดำเนินการ การพัฒนาและการปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลผู้เรียน การนิเทศและติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประกันคุณภาพ

การศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2.2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีภารกิจเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ดังที่นักวิชาการทางด้านการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

รัชเนีย สีหะวงษ์ (2558, น.30) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก และต้องร่วมมือกับบุคลากรพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งงานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีคุณธรรม สามารถประกอบอาชีพ และพัฒนาประเทศชาติได้

วิมล เดชะ (2559, น.20) กล่าวว่า ความสำคัญของงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุด ใช้เวลาในการบริหารงานมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารงานวิชาการ เพื่อให้เกิดคุณภาพและผลประโยชน์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบงานวิชาการเป็นอันดับแรก และต้องให้สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครูผู้สอนเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตรและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.18) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดก็ต่อเมื่อผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นส่วนสำคัญที่สุดในสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจ รู้จักปรับปรุงตัวเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ พัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชน สังคม ซึ่งจะนำความภาคภูมิใจต่อความสำเร็จในที่สุด

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, น.3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา เปรียบเสมือนดวงใจของสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษามักจะพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถของผู้เรียน และการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาโดยทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม ส่งเสริมสนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ที่ดี เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.15) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญ ประการแรกของการบริหารสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ เนื่องมาจากงาน วิชาการถือว่าเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา ส่วนงานด้านอื่นๆ เป็นงานสนับสนุน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์และประสบผลสำเร็จ นำไปสู่การพัฒนา มาตรฐานการเรียนรู้คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น.11) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารวิชาการเป็น ภารกิจที่สำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหาร วิชาการทำงานให้มีประสิทธิภาพพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา มีภาระงานเกี่ยวข้องกับผู้เรียนโดยตรง ตั้งแต่ผู้เรียนสมัครเข้าเรียนจนจบการศึกษา ทั้งด้าน การเรียนการสอนและเอกสารหลักฐานการศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นมักจะ พิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ซึ่งสะท้อนถึงศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา

2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้ง ผู้บริหารโรงเรียน คณะผู้สอน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ขอบข่ายและภารกิจสถานศึกษางานบริหารวิชาการ มีดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.8) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจสถานศึกษางานบริหารวิชาการไว้ 17 ด้าน คือ

1) ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ หลักระบบหลักสูตรท้องถิ่น

2) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ

3) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

- 9) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 10) ด้านการแนะแนว
- 11) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 12) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 13) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 14) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

- 15) ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
  - 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
  - 17) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.59) สรุปรอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ไว้ 9 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวทางการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

วิมล เดชะ (2559, น.26-27) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุม

หลายด้าน สรุปรอบข่ายของงานวิชาการที่สนใจศึกษา 5 ด้าน คือ

- 1) ด้านการจัดการหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้
- 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 3) ด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้
- 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 5) ด้านการนิเทศการสอน

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.20-21) สรุปรอบข่ายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ไว้ 12 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.69) ทำการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเลือกใช้เกณฑ์ความถี่ที่หนึ่งขึ้นไปจากแหล่งข้อมูลที่ได้มาเป็นเกณฑ์ในการเลือกได้ 8 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 4) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ
- 7) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 8) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

พรพรรณ พินทุสมิต (2560, น.16) สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มี 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ยุทธนา เกื้อกุล (2560, น.59) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยในประเทศไทยถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการตามขอบข่ายการบริหารวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 12 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.63) สรุปการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานนั้น ต้องมีการดำเนินงานทั้งหมด 12 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

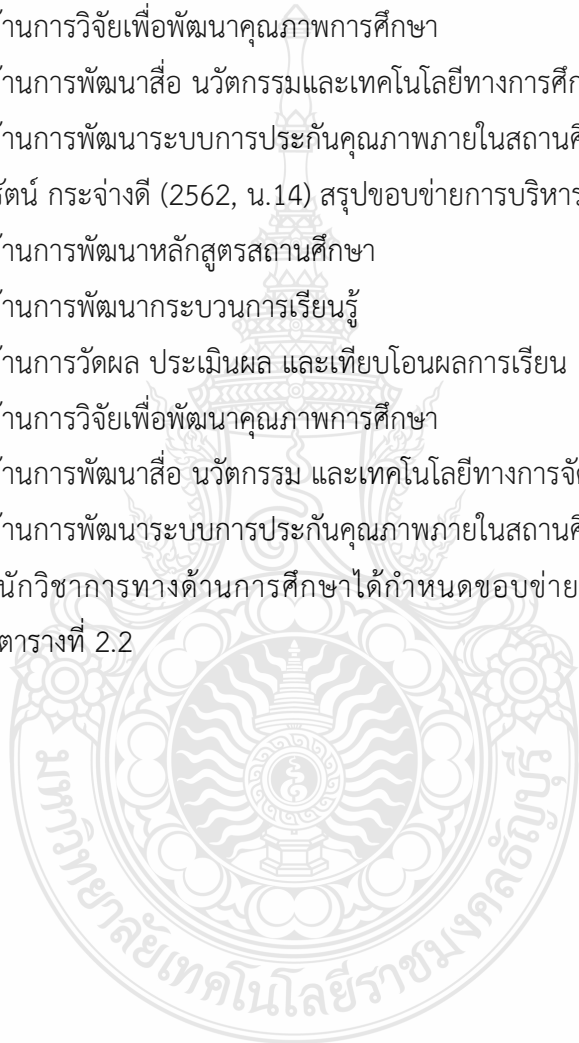
สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.30) ทำการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เลือกใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป ได้ 7 ด้าน คือ

- 1) ด้านการจัดการหลักสูตร
- 2) ด้านการจัดการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผลประเมินผล
- 4) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 7) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น.14) สรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 6 ด้าน คือ

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการจัดการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ซึ่งแสดงการ
สังเคราะห์ข้อมูลได้ ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์เพื่อสรุปขอบข่ายงานวิชาการ

ขอบข่ายงานวิชาการ	สพฐ. ภาระงานศึกษานิเทศก์ (2561)	รัชสมัย สีหะวงษ์ (2558)	วิมล เดชชะ (2559)	อภิชา พุ่มพวง (2559)	ปรีดิตร โชติพันธ์ (2560)	พรพรรณ พินทุสมิต (2560)	ยุทธนา เกื้อกุล (2560)	เกตุกมล สวดีข้า้ว (2561)	สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561)	จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562)	ความถี่
การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓	-	-	-	✓	-	-	-	-	-	2
การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	-	-	3
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	8
การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	9
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	✓	✓	-	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	8
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	✓	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	5
การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-	8
การแนะแนวการศึกษา	✓	✓	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	5
การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	9
การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	4
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	4
การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-	4
การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	✓	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10

ผลการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยเลือกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ข้อที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป มี 7 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์เพื่อทำการศึกษามีนักวิชาการทางด้านการศึกษาคิดให้ความหมายและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.34) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างหลักสูตรขึ้นใหม่โดยผู้บริหาร ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนหรือท้องถิ่น ซึ่งวางหลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหา การเรียนการสอน การวัดผล ประเมินร่วมกัน การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อจะได้ทราบข้อดี ข้อเสีย และนำไปพัฒนาให้หลักสูตรมีคุณภาพต่อไป

วิมล เดชะ (2559, น.28) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นเป็นการจัดทำแผนให้แก่ผู้เรียนและสถานศึกษาไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนด ต้องคำนึงหลักสูตรแกนกลางสภาพของสถานศึกษา และชุมชน มีการติดตามใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ปาริฉัตร โชติพันธ์ (2560, น.70) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับขยายหรือสร้างหลักสูตรของสถานศึกษา และผู้บริหารดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร โดยจัดให้มีการประชุมชี้แจงสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ในการจัดทำหลักสูตร โดยการจัดอบรม สัมมนา หรือฝึกปฏิบัติ ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรและเอกสารประกอบอย่างครบถ้วนทุกระดับชั้น มีการวางแผนนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประสานความร่วมมือจากบุคคลจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ติดตามผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น และระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วก็มีติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.25) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

พรชมน พินทุสมิต (2560, น.13) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องใช้ความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียน มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาก็จะต้องมีระบบการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดการเรียนรู้และกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ มีการจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ และการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำผลมาประเมินปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ทั้งยังมีการรายงานผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.23) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาเป็นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยมีการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่างๆ การนำหลักสูตรไปใช้ การนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.32) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดการหลักสูตร เป็นการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว หรือจัดทำขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่กำหนดไว้ มีการบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศใช้หลักสูตร ติดตามประเมินผล

จิรารัตน์ กระจำงดี (2562, น.17) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือการจัดกระทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่เป็นกระบวนการของการตัดสินใจหลายขั้นตอน หาทางเลือกทางการเรียนการสอนที่เหมาะสมหรือเป็นที่รวบรวมของทางเลือกที่เหมาะสมต่างๆ เข้าด้วยกันจนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.23) กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติ

1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

(1) จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

(2) จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา มีความรู้ และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

(3) จัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(4) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ ด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

(5) เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนสังคมและมุ่งสู่ความเป็นสากล

2) สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่นๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา

4) นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษารายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

จากนักวิชาการทางการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือการจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษา

2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.36) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนร่วมมือกันวางแผนการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามหลักสูตร ต้องมีการนิเทศ ติดตาม กำกับ ครูผู้สอนในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยใช้กิจกรรมและขบวนการกลุ่มในห้องเรียนและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ต้องจัดให้มีการประเมินผลการดำเนินการกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนด้วย

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.26) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้รูปแบบกระบวนการ เทคนิคการสอนต่างๆ มีการบูรณาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานของหลักสูตร

พรพรรณ พินทุสมิต (2560, น.14) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ควรได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีเป้าหมายหลักสูตรที่ชัดเจน และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมให้กับผู้เรียน ครูผู้สอนมีการทำวิจัยในชั้นเรียน จัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

เกตกนก สวาคำข้าว (2561, น.23) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.33) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน จัดสถานการณ์ หรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มีประสบการณ์และก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงาม และพัฒนาการทั้งทางกายและทางสมอง อารมณ์และสังคม

จิรารัตน์ กระจำงดี (2562, น.6) ให้ความหมายว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียน แล้วนำมาจัด

การเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ควบคุมดูแล เป็นการฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักวิธีคิด วิธีการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการเผชิญกับปัญหาได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.25) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนา คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน การกำหนดบทบาทของตัวผู้สอนและผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย การออกแบบการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้งแปดกลุ่มสาระการเรียนรู้และนำไปสู่ การพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และกำหนดแนวทางปฏิบัติ กระบวนการจัดการเรียนรู้

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 2) ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการการประเมินสถานการณ์และการประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
- 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
- 5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน การสอน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ครูผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียน การสอน และแหล่งวิทยาการ
- 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาการเรียนตามศักยภาพ
- 7) ศึกษาค้นคว้าพัฒนารูปแบบ หรือการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า เพื่อเป็นผู้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นต้นแบบให้กับสถานศึกษาอื่น

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ครูผู้สอนออกแบบการสอนด้วยเทคนิค

วิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในทุกวิชา

3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.40) ให้ความหมายว่า การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยวิธีการประเมินผู้เรียนหลายๆ วิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนและการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

วิมล เดชะ (2559, น.33) ให้ความหมายว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการกำหนดตัวเลขแทนคุณลักษณะต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องมีระเบียบแนวปฏิบัติ เอกสารหลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องการวางแผนสร้างและปรับปรุงให้สอดคล้องกับผู้เรียน และมีการวางแผนในการสอบและนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.34) ให้ความหมายว่า การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และการส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.29) ให้ความหมายว่า การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง การเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.37) ให้ความหมายว่า การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือพฤติกรรมแล้วสรุปคุณลักษณะเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงและช่วยเหลือ

ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา

จรรยาธน์ กระจ่างดี (2562, น.24) ให้ความหมายว่า การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และการส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น รวมถึงการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.25) การวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติแนวทางการปฏิบัติการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติ

- 1) ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) วัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) การจบหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์การจบของหลักสูตรสถานศึกษา
- 4) การเทียบโอนหลักสูตรกรณีโอนย้ายสถานศึกษา
- 5) การแก้ไขผลการเรียน 0, ร, มส, มผ และการเรียนซ้ำ
- 6) การจัดทำเอกสาร ปพ. 1-7
- 7) อนุมัติการจบหลักสูตร
- 8) รายงานผลการจบการศึกษา (ปพ.2) ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (ป.6 ม.3 และ ม.6) และรายงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายงานเฉพาะ ม.3 และ ม.6)

จากนักวิชาการทางการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา การวัดและประเมินผลเป็นการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน ทั้งด้านความรู้และด้านทักษะให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง ส่วนการเทียบโอนผลการเรียนเป็นการนำผลการวัดและประเมินผลไปเทียบโอนเมื่อมีการย้ายสถานศึกษา

4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

รัชเนีย สีหะวงษ์ (2558, น.46) ให้ความหมายว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อให้เกิดเป็นนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการวิจัยในชั้นเรียน คือ การวิจัยที่กระทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อนำเอาผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.39) ให้ความหมายว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เหมาะสม การแสวงหาวิธีการ แนวทาง หรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายในการแก้ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยทางการศึกษากับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นๆ

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.76) ให้ความหมายว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัย การจัดการ การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือ การเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา องค์กร หน่วยงานอื่น

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.30) ให้ความหมายว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงเพื่อให้เกิดนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ๆ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ดีขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.39) ให้ความหมายว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานวิจัย โดยครูผู้สอนแต่ละรายวิชาเป็นผู้จัดทำเพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และพัฒนาส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้น

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น.25) ให้ความหมายว่า การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ดำเนินการโดยครูผู้สอน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยใช้นวัตกรรมที่มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความสัมพันธ์อย่างเป็นจริงกับปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 24(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ โดยทั้งสามสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

แนวทางการปฏิบัติ

1) กำหนดนโยบายและแนวทางการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2) พัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ ในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด การจัดการ การหาเหตุผล ในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และการเรียนรู้ในปัญหาที่ตนสนใจ

3) พัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย

4) รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5) มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ.2552 (ปรับปรุง พ.ศ.2560)

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ฝึกการคิด การค้นหาเหตุผลในการตอบปัญหาของผู้เรียน เป็นกระบวนการที่ผู้สอนค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนตลอดจนการแก้ปัญหาเรื่องการเรียนรู้การสอนของผู้เรียน เพื่อพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.48) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ของครูอาจารย์บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่มีความหลากหลาย เหมาะสม และเพียงพอ ให้ครูผู้สอนได้เลือกใช้และพัฒนาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างได้ผล และสื่อเทคโนโลยีควรเน้นตั้งแต่การจัดทำ จัดหาจากท้องถิ่นจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล

วิมล เดชะ (2559, น.32) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อและการนำไปใช้ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ กระบวนการ กิจกรรม เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา ให้ผู้เรียนใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และนำไปใช้การประเมินปฏิบัติการในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุน ส่งเสริม ของโรงเรียน และชุมชน

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.44) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี การจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.74) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ต้องจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย และให้ผู้เรียนได้ใช้เครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ควรประสานความร่วมมือให้ครูผู้สอนผลิต จัดทำ และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพอย่างเพียงพอ รวมทั้งมีการประเมินผลการใช้มาปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.35) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ในสถานศึกษาให้เป็นระบบที่ชัดเจน ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มากยิ่งขึ้น

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.41) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดหา การผลิต การใช้ การเก็บรักษา การประเมินผล เพื่อพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดทั้งการจัดห้องสมุดให้ได้มาตรฐาน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูผู้สอนใช้วัสดุและสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น.29) ให้ความหมายว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การนำข้อมูลจากการใช้สื่อมาวิเคราะห์ให้เกิดความชัดเจนว่ามีอุปสรรคจากการใช้สื่ออย่างไร ให้ความเหมาะสมกับกิจกรรมและผู้เรียนระดับใด การประเมินจะช่วยให้การตัดสินใจเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ สำหรับการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไปหรือปรับปรุงเพื่อพัฒนาเพิ่มเติม ให้ความเหมาะสมยิ่งขึ้น สื่อการเรียนรู้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนของครูผู้สอนดำเนินไปด้วยดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ติดตามกระบวนการต่างๆ ที่หลักสูตรต้องการในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.38) งานส่งเสริมและพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การส่งเสริมในสถานศึกษาผลิต พัฒนา และใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งการบริการสื่อเผยแพร่เทคโนโลยีทางการศึกษา และกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนี้

แนวทางปฏิบัติ

- 1) ศึกษาข้อมูลความต้องการ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา
- 2) ส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำหรับการจัดการเรียนรู้

- 3) บริการสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาในสถานศึกษา
- 4) นิเทศ ติดตามผลการใช้ สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 5) ประเมินปรับปรุง พัฒนา ระบบบริการการส่งเสริมการผลิตสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) สรุปรายงาน เผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา

จากนักวิชาการทางการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง การสำรวจความต้องการใช้สื่อนวัตกรรม การส่งเสริมสนับสนุนและให้บริการสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี การนิเทศติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การประเมิน ปรับปรุง และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยเทคโนโลยีทางการศึกษา

6) ด้านการนิเทศการศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.50) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้การแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อปรับปรุงตัวครูผู้สอนและผู้เรียนเอง ตลอดจนสภาพการการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์

วิมล เดชะ (2559, น.36) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการให้ความร่วมมือในการดำเนินการนิเทศ เพื่อการปรับปรุงตัวครูผู้สอนและผู้เรียนเอง ตลอดจนสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาที่พึงประสงค์แนวทางในการนิเทศการศึกษา การจัดทำโครงการนิเทศ และความต้องการในการนิเทศ มีการวางแผนการนิเทศงานวิชาการ จัดการนิเทศแล้วประเมินผลการนิเทศ

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.48) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่อาศัยการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับนิเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในทุกๆ ด้าน และบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.73) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน โดยจัดให้มีการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา มีการวางแผน กำหนดระยะเวลาการสอน และจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน มีการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในทุกๆ ด้าน จัดให้มีการนิเทศภายใน มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในมีการพบปะครูเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม เพื่อให้คำแนะนำเรื่องการศึกษา

การเรียนการสอนการเสริมแรงให้การยกย่องครู เพื่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน มีการติดตามผลหลังจากมีการนิเทศการสอน มีการติดตามประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะครูผู้สอนในสถานศึกษา มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อทราบปัญหาและดำเนินการพัฒนาการนิเทศให้มีประสิทธิภาพ

เกตกนก สวycastleข้าว (2561, น.39) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การรักษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม้ว่าการจัดการศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงไป กระบวนการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนจะมีวิธีการและรูปแบบที่พัฒนาไปมากน้อยเพียงไรก็ตาม แต่หน้าที่หลักของการนิเทศการศึกษาในด้านการสนับสนุน ส่งเสริม และติดตาม ก็ยังคงมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาอย่างไม่เปลี่ยนแปลง

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.37) ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมแก้ไขปัญหาระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.32) ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น และชัดเจนในกระบวนการนิเทศ ทั้งนี้กระบวนการนิเทศที่เกิดขึ้นต้องเป็นเชิงระบบ มีการวางแผนในการดำเนินงาน โดยถือหลักการการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ และการนิเทศต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งกำหนดแนวทางการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ดังนี้

แนวทางปฏิบัติ

1) รวบรวม จัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้

2) ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

3) จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

4) ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและโครงการเป็นฐาน ดังนี้

(1) การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ส่งเสริมให้หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน ฝ่ายบริหารเป็นหลักในการนิเทศภายใน ส่งเสริมครูเป็นผู้สร้างกัลยาณมิตร นิเทศภายในส่งเสริมเครือข่าย การนิเทศครูต้นแบบ ครูแกนนำ ผู้ปกครอง ชุมชน และภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก รวมทั้ง ส่งเสริมการนิเทศที่มีการรวมพลังจากทุกฝ่าย

(2) การนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน

5) จัดทำสรุปรายงานผล และเผยแพร่เทคนิคการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

จากนักวิชาการทางด้านการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ การจัดทำแผนการพัฒนาระบบการนิเทศ ดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหรือใช้โครงการเป็นฐาน และการจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ โดยผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การสื่อสารระหว่างกันเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.59) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบหรือการประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษามากน้อย

อภิชา พุ่มพวง (2559, น.64) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และกระบวนการตรวจสอบหรือประเมินว่าเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษามากน้อยเพียงใด การประกันคุณภาพภายในตามสาระบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560, น.77) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

พรชมน พินทุสมิต (2560, น.14) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การสำรวจวิเคราะห์สภาพปัญหาและประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการจัดหา จัดทำ ปรับปรุงสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนและผู้เรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ และมีวิธีการ เทคนิคที่เป็นไปได้อย่างชัดเจน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ จากสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ทั้งยังส่งเสริมและพัฒนาครูผู้สอนเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสถานศึกษามีการประเมินคุณภาพของสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.42) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะสามารถจัดการ

ศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้การวางแผนการดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น.42) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การรับรองการให้การศึกษาซึ่งจะต้องให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจ หมายถึง ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และบุคลากรในองค์กร ด้วยกระบวนการวางแผนและจัดการ เพื่อให้เกิดผลผลิตที่เป็นไปตามคาดหวังของสังคมและหลักสูตร

จิรารัตน์ กระจ่างดี (2562, น.33) ให้ความหมายว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมาย วางแผนการประกันคุณภาพ การปรับปรุง และพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในตามเกณฑ์มาตรฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561, น.35) ระบบประกันคุณภาพการศึกษากำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพของมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ต้องกำหนดให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมี 7 ขั้นตอน คือ กำหนดมาตรฐานการศึกษา จัดระบบบริหารและสารสนเทศ จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และกำหนดแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติ

1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน

2) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยจัดโครงการสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนางาน และการสร้างระบบประกันคุณภาพภายใน จัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ข้อมูลมีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวก รวดเร็ว ปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

3) จัดทำแผนสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา (แผนกลยุทธ์/แผนยุทธศาสตร์)

4) ดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ในระบบดำเนินโครงการกิจกรรมสถานศึกษาต้องสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็ง เน้นการมีส่วนร่วมและวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming) หรือที่รู้จักกันว่า วงจร PDCA

5) ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง โดยการสนับสนุนให้ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามีส่วนร่วม

6) ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

7) จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) และสรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

จากนักวิชาการทางการศึกษาที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชน จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนา จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา สู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิง (Deming) และประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติ สรุปรายงานประจำปีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2.3 บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีกลุ่มงานทั้งหมด 10 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มอำนวยการ กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ หน่วยตรวจสอบภายใน กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มกฎหมายและคดี และกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มีภารกิจจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หากจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาจะประกอบด้วย สถานศึกษาขนาดเล็ก 75 โรง สถานศึกษาขนาดกลาง 53 โรง สถานศึกษาขนาดใหญ่ 3 โรง และสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรง คือ โรงเรียนอนุบาลนครนายก รวมทั้งสิ้น 132 โรง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา 109 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 คน และรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา 23 คน รวมทั้งสิ้น 134 คน

วิสัยทัศน์ (VISION) คือ “ผู้เรียน มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย”

พันธกิจ (MISSION)

- 1) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทุกประเภทมีคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล
- 2) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมความเป็นไทย
- 3) พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มุ่งสู่สัมฤทธิ์ผลของงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพในการปฏิบัติงาน

เป้าประสงค์หลัก (GOALS) คือ ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีศักยภาพในการคิด การสื่อสาร รับผิดชอบต่อสังคมและดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ค่านิยมองค์กร คือ “วางใจ รับผิดชอบ เป็นคำตอบในการทำงาน” (TRA to W) T = Trust วางใจ, R = Responsible รับผิดชอบ และ A = Answers to work เป็นคำตอบในการทำงาน (เป็นการคาดหวังขององค์กรจากบุคลากรในสังกัดต่อการสร้างความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่น การตัดสินใจ และการกระทำที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อพันธกิจสำคัญ สู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม สร้างประโยชน์ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน)

กลุ่มงานที่ให้การสนับสนุนและคำแนะนำในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยตรง ได้แก่ กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา มีบริบทดังนี้

วิสัยทัศน์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา คือ เสริมสร้างการจัดการศึกษาให้ทั่วถึง เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม ทักษะชีวิต ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กบกพร่อง เด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมองค์กรผู้เรียน นักศึกษา และสิทธิเด็ก

พันธกิจกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

- 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
- 3) ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา
- 4) ส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ
- 5) ส่งเสริมงานการแนะแนว สุขภาพอนามัย กีฬาและนันทนาการ ลูกเสือ ยุวกาชาด เนตรนารี ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร ประชาธิปไตย วินัยผู้เรียน การพิทักษ์สิทธิเด็กเยาวชน และงานกิจการผู้เรียนอื่น

- 6) ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
  - 7) ส่งเสริมงานกิจกรรมพิเศษและงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
  - 8) ประสานการป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สารเสพติด และส่งเสริมป้องกัน แก้ไข และคุ้มครองความประพฤติผู้เรียน นักศึกษา รวมทั้งระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
  - 9) ดำเนินงานวิเทศสัมพันธ์
  - 10) ประสาน ส่งเสริมการศึกษากับการศาสนาและการวัฒนธรรม
  - 11) ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 12) ประสานและส่งเสริมสถานศึกษาให้มีบทบาทในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
  - 13) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- วัตถุประสงค์กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

1) เพื่อส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ภายใต้ความร่วมมือของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ทุกรูปแบบให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน

2) เพื่อส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิต ผู้รับบริการทางการศึกษา ให้สมบูรณ์โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดอาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) และเพื่อส่งเสริมให้มีจริยธรรม คุณธรรม วินัย โดยเน้นกีฬา นันทนาการ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร และการปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3) เพื่อส่งเสริมสิทธิเด็ก การจัดหาทุน กองทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนการศึกษาให้กับผู้เรียน ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส เด็กบกพร่อง เด็กพิการ และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย

4) เพื่อส่งเสริมกิจการพิเศษ ที่เป็นการสร้างความมั่นคงและประสานเครือข่ายทุกระดับไปสู่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ตลอดจนข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศในการจัดการศึกษาที่แลกเปลี่ยน และส่งเสริมสนับสนุนเพื่อพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน

สำหรับกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาประกอบด้วยกลุ่มงานย่อย 7 กลุ่ม คือ กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มงานเลขานุการและคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศ กลุ่มงานติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา และกลุ่มงานธุรการ

แสดงให้เห็นว่า กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นกลุ่มในการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการโดยตรง มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดประสงค์ ที่สอดคล้องกับขอบข่ายงานบริหารวิชาการของ สถานศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดต้องการรับการสนับสนุนจากทั้งสองกลุ่ม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

นักวิชาการทางการศึกษาค้นคว้าได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมมา มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

หทัย ศิริพิน (2558) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้าน กระจุกมด (นครราชสีมา) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน กระจุกมด (นครราชสีมา) และ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน กระจุกมด (นครราชสีมา) ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้าน กระจุกมด (นครราชสีมา) โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การบริหารงานวิชาการในด้านนี้ คือ สถานศึกษามี การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยให้สอดคล้อง กับนโยบายระดับประเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผล ของสถานศึกษา มีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียน และอนุมัติผลการเรียน จัดให้มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น สถานศึกษาจัดให้มีการซ่อมเสริมในกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านการ ประเมิน จัดให้มีเครื่องมือในการวัดและประเมินผล จัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผล และ การเทียบโอนผลการเรียน เพื่อใช้ในการอ้างอิงตรวจสอบและใช้ประโยชน์การพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี/รายภาค มีการตัดสินผลการเรียน การผ่านช่วงชั้น และจบการศึกษาขั้นพื้นฐานและการเทียบโอนผลการเรียน และแนวทางการพัฒนาการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านกระจุกมด (นครราชสีมา) พบว่า 1) ด้านการพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นที่ ชัดเจนและสอดคล้องกับท้องถิ่น 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรพัฒนาเรื่องการขาดแคลน บุคลากร สื่อ อุปกรณ์ต้องพร้อม และควรพัฒนานักเรียนให้อ่านออก เขียนได้ 3) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับคณะครูในเรื่องของงานวิจัย 4) ด้านการจัดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ควรมีคู่มือปฏิบัติงาน

เพื่อสื่อสารให้คณะครูทุกคนเข้าใจ จัดระบบงานวิชาการให้ชัดเจน 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา ควรมีสื่อให้พร้อมใช้งานและจัดหาสื่อให้ครูได้ใช้ตรงกลุ่มสาระการเรียนรู้

มูนา จารง (2560) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
ทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2
มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาสตูล และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบล โดยภาพรวมและรายด้าน
มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน
ผลการเรียน การบริหารงานวิชาการในด้านนี้ คือ ผู้บริหารกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลของ
สถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ให้ครูผู้สอนจัดทำเอกสาร
หลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา จัดประชุมอบรมเพื่อให้
ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล จัดให้มีการประเมินผลการเรียน
ทุกช่วงชั้น และจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จัดให้มีการพัฒนาเครื่องมือ
ในการวัดและประเมินผลและจัดระบบสารสนเทศ เพื่อใช้ในการอ้างอิง ตรวจสอบและใช้ประโยชน์ในการ
พัฒนาการเรียนการสอน และผู้บริหารสถานศึกษานุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี รายภาค
และตัดสินผลการเรียน การผ่านช่วงชั้นและจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและ
ครูผู้สอนในโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ที่มีวุฒิการ
ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตี
ประจำตำบล โดยภาพรวมและรายด้านทุก ด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน
ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน
พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและ
ประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการพัฒนาสื่อและการนำไปใช้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา
ครูผู้สอนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และเทคนิคการ
สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและเหมาะสมให้เพียงพอกับความ
ต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน มีการประเมินผลตามสภาพจริง ตลอดจนควรจัดทำแผนปฏิบัติการ
นิเทศภายใน และกำหนดปฏิทินการดำเนินการนิเทศให้ชัดเจน

ปารีชาติ สุนทร (2560) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหาร
งานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 4 2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ตามขนาดของสถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ
3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า 1) ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร
งานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
ทั้ง 7 ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา การบริหารงานวิชาการในด้านนี้ คือ ผู้บริหาร
และครูผู้สอนร่วมสร้างระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ร่วมรวบรวม
ข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน ร่วมวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู
ผู้ปกครอง และนักเรียน ร่วมประเมินผลการสอน และร่วมนำผลการประเมินการเรียนการสอนไปปรับปรุง
และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำแนกตามขนาดของ
สถานศึกษา ที่ตั้ง และผลการทดสอบระดับชาติ พบว่า มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์
ปัญหาและแนวทางการแก้ไขจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ
จัดการเรียนการสอน ผู้บริหารไม่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดความร่วมมือกันของ
ครูในแต่ละรายวิชาในการบูรณาการ แนวทางการแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด
การเรียนการสอน จัดให้ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและสร้างความเข้าใจกับตัวหลักสูตรให้ไปในแนวทาง
เดียวกันเพื่อจะบรรลุเป้าหมายการบูรณาการ ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและรับฟัง
ความคิดเห็นจากครู

พรรษมน พินทุสมิต (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการ
ปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี
และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี มีระดับการบริหารงานวิชาการเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติ
งานด้านนี้ คือ สถานศึกษามีกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท มีการพัฒนา

หลักสูตรสถานศึกษา เกิดความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียน มีระบบการควบคุมคุณภาพในด้านการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดไว้ มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีการจัดให้มีข้อมูลสารสนเทศ การประชาสัมพันธ์ การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการรายงานผลการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานด้านนี้ คือ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีการบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี มีเป้าหมายหลักสูตรที่ชัดเจนและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมผู้เรียนเพื่อพัฒนาการที่ดีขึ้น ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน มีการสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานด้านนี้ คือ สถานศึกษามีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ จากสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง มีการส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนา และประเมินคุณภาพสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานด้านนี้ คือ สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทาง ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อทำการตรวจสอบ ทบทวนและรายงานคุณภาพการศึกษา มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่ชัดเจน ครอบคลุมงานหรือโครงการของสถานศึกษา บุคลากรของสถานศึกษาทุกฝ่ายร่วมกันวางแผนระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิธีการแนวทาง โดยมุ่งหลักให้การบริหารจัดการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ กำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น มีข้อมูลในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำมากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและแผนพัฒนา มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้บรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาที่กำหนดไว้ มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และสถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

เกตกนก สวยคำข้าว (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการด้านนี้ คือ สถานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลหลักสูตรข้อมูลสารสนเทศ สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ได้อย่างเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และมีการบริหารจัดการหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีดังนี้ สถานศึกษาควรให้เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนาเครื่องมือและวัดผลอย่างมีมาตรฐานด้วยวิธีการหลากหลาย ควรมีการประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและระบบการนิเทศการศึกษา ร่วมกัน ควรสร้างเครือข่ายพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เผยแพร่และส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แหล่งเรียนรู้ ควรเผยแพร่ งานวิจัยในชั้นเรียน และจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัย และการพัฒนาสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีสำหรับครูผู้สอน ควรมีแผนการดำเนินงานแนะแนวการศึกษา ร่วมกับครูผู้สอน ควรจัดทำโครงการส่งเสริมความรู้สู่ชุมชนและสร้างเครือข่าย ความร่วมมือด้านวิชาการร่วมกับองค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นทั้งในและนอกเครือข่ายสหวิทยาเขต เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกัน

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Sufean Hussin and Saleh Al Abri (2015) วิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาบริบทของการปฏิรูปการศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ระบุและจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบที่สำคัญของความต้องการการพัฒนาอาชีพผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเมืองมัสกัต 2) การลำดับความสำคัญขององค์ประกอบและรายการย่อยของความต้องการการพัฒนาอาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตเมืองมัสกัต 3) การศึกษาจะช่วยหน่วยงานด้านการศึกษาในการจัดการโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นระบบ สำหรับยกระดับความรู้ความสามารถและการกำจัดผู้บริหารสถานศึกษาในมัสกัต และอื่นๆ ภูมิภาคในโอมานหรือผู้บริหารสถานศึกษาในประเทศอื่นๆ ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเมืองมัสกัต ประเทศโอมาน ต้องการพัฒนาด้านอาชีพอย่างแท้จริงสืบห้าด้าน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการเปลี่ยนแปลงเรื่องความเป็นผู้นำของ

ผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการบังคับใช้นโยบายการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี ค.ศ.1998 ผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาเห็นพ้องว่ารัฐบาลโดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงศึกษาธิการของประเทศโอมาน จัดทำโปรแกรมการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบสำหรับโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาทั่วประเทศ เพื่ออัปเดตและยกระดับผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้การศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ามีความกว้างของช่องว่างระหว่างทฤษฎีและกระบวนการของนโยบาย การดำเนินงาน ทฤษฎีระบบราชการจากบนลงล่าง การดำเนินการตามนโยบายล้มเหลวในการพิจารณาความหลากหลายของมนุษย์ ความหลากหลายของค่านิยม ความหลากหลายของกลยุทธ์ และการขาดความรู้และทักษะวิชาชีพ ผู้ดำเนินการตามนโยบายในระดับสถานศึกษาและอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการปฏิรูปครั้งใหญ่ ทฤษฎีระบบราชการของ Top down ก็ไม่สามารถพิจารณาได้เช่นกัน ความสำคัญของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างแรงบันดาลใจและสร้างแรงบันดาลใจให้ครูผู้สอนและผู้เรียนไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบาย และที่สำคัญคือทฤษฎีระบบราชการจากบนลงล่าง ยังไม่สามารถตอบสนองความสำคัญของสิ่งจูงใจและรางวัลสำหรับการกระตุ้นความมุ่งมั่นและแรงจูงใจของคนในกระบวนการดำเนินการตามนโยบายแทนการเครื่องมือในการตรวจสอบและกำกับดูแลมักนำมาใช้เพื่อค้ำยันผู้คนที่ทำสิ่งที่ถูกต้อง มักจะมากกว่าเครื่องมือที่นำกลัวยิ่งทำให้ผู้คนแปลกแยกมากขึ้น ในทางทฤษฎีตาม Hill และ Hupe (2002) บวกการกำจัดการจัดการและการสร้างแรงจูงใจเป็นปัจจัยสำคัญสองประการที่มีผลต่ออัตราและประสิทธิผลของนโยบายการดำเนินงาน

Hasan Eris; Hatice Kayhan; Mert Bastas & Cemal Gamar (2017) วิจัยเรื่องมุมมองครูผู้สอนและคณะกรรมการบริหารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในกระบวนการตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้ คือ กำหนดมุมมองของครูผู้สอนและคณะกรรมการบริหารเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา เขตไซปรัสตอนเหนือ ในกระบวนการตัดสินใจ การศึกษาได้รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและการออกแบบการศึกษาถูกกำหนดเป็นรูปแบบการคัดกรองทั่วไปทั้งหมด ผู้บริหารซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2015 - 2016 แสดงให้เห็นว่า ในมุมมองของครูผู้สอนและคณะกรรมการบริหารด้านการศึกษา ด้านการบริหาร และด้านการตัดสินใจแตกต่างกัน ความแตกต่างนี้เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ไม่พบความแตกต่างในมุมมองของครูผู้สอนและคณะกรรมการบริหารเกี่ยวกับตัวครูผู้สอนสำหรับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถานศึกษา (การศึกษา + การบริหาร) ด้านเพศ อายุ ปีการทำงานทั้งหมดในฐานะครู ปีการทำงานทั้งหมดที่สถานศึกษา ประเภทงาน ระดับการศึกษา อย่างไรก็ตามมุมมองของครูผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อเปลี่ยนที่ตั้งของสถานศึกษา คือ ครูผู้สอนชื่นชอบที่ทำงานในพื้นที่ชนบท

แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างที่มีความหมาย คณะกรรมการบริหารเปรียบเทียบกับครูผู้สอนระบุว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนจะต้องมีมากขึ้นในกระบวนการตัดสินใจ

Beaton Galafa (2018) วิจัยเรื่อง ความท้าทายในการบริหารและการจัดการศึกษา ในสถานศึกษาประถมศึกษา ในมาลาวี วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อตรวจสอบความท้าทายการบริหาร ในสถานศึกษาประถมศึกษา ในมาลาวี จากบันทึกที่จัดทำโดยหัวหน้าครูผู้สอนในเขตของ Mangochi, Balaka และ Blantyre รวมถึงข้อมูลจากสำนักงานที่ปรึกษาของ Ulongwe Zone ใน Balaka ผลการวิจัยที่พบสรุปได้ว่า 1) ข้อมูลที่มีอยู่จากโซน Mangochi, Balaka และ Blantyre แสดงให้เห็นว่า มีความท้าทายบางอย่างที่เป็นเรื่องปกติในสถานศึกษาระดับประถมของรัฐบาล ความท้าทาย แรกนั้นเกี่ยวข้องกับการเงิน คือ การจัดหาเงินทุนไม่เพียงพอ เป็นความท้าทายที่สำคัญของการบริหาร สถานศึกษา เพราะเงินที่ได้มาจากรัฐบาลผ่านกระทรวงศึกษาธิการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นำไปสู่ การขาดทรัพยากรที่เพียงพอ เพราะการจัดสรรงบประมาณมายังหน่วยงานย่อยอย่างอำเภอเป็นไปตาม รูปแบบเดียวกันทั่วประเทศ คือ เงินทุนอื่นถูกควบคุมโดยสำนักงานของ DEM มาจาก MoEST แม้ว่าจะ เป็นเงินบริจาคจากแหล่งอื่นก็ตาม 2) การขาดความร่วมมือระหว่างการจัดการสถานศึกษาและชุมชน โดยรอบ สถานศึกษาเป็นความท้าทายอีกประการหนึ่ง พบว่า ชาวมาลาวีส่วนใหญ่ไม่เพียงแต่ขอการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมระดับชุมชน แต่ยังมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอีกด้วย 3) ความท้าทายเกี่ยวกับ ข้อบกพร่องของผู้บริหาร สำหรับตัวอย่างเช่นที่สังเกตในสามโซน ใน Blantyre และอีกหนึ่งโซนใน Balaka ข้อมูลที่รวบรวมได้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเองไม่เป็นแบบอย่างในการตามข้อมูล จาก Ulongwe Zone ผู้บริหารสถานศึกษาล้มเหลวในการดำเนินการบางอย่าง ความรับผิดชอบด้าน การบริหารบกพร่องเพราะมีภาระมากเกินไป และนี่ก็เป็นข้อกังวลหลักในโรงเรียนส่วนใหญ่ในเขตต่างๆ ยกเว้นเขต Kankao ใน Balaka 4) ความท้าทายอีกประการ คือ การขาดการฝึกอบรมก่อนการปฏิบัติ หน้าที่ทั้งผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน มีการอ้างอิงเฉพาะกับอาจารย์ใหญ่ ในข้อมูลจาก Ulongwe ในโซนต่างๆ ใน Blantyre ปัญหาร้ายแรงของการบริหารมักจะเป็นเพราะผู้อำนวยการไม่ได้รับการ ฝึกฝนมาก่อนการแต่งตั้ง ส่งผลเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารและความรับผิดชอบโดยฝ่าย บริหารของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก และ ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา นครนายก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,498 คน (ข้อมูล ณ 10 มิถุนายน 2563, กลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษา นครนายก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,498 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ เครีจซี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่ม แบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามอำเภอของสถานศึกษา

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

อำเภอที่ตั้งของสถานศึกษา	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
	ขนาดประชากร	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมืองนครนายก	558	114
อำเภอปากพลี	102	21
อำเภอบ้านนา	402	82
อำเภอองครักษ์	436	89
รวม	1,498	306

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ตามแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา ซึ่งมีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ตรงกัน ประกอบด้วย นักวิชาการทางการศึกษา ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2561); รัชนิยา สีหะวงษ์ (2558); วิมล เดชะ (2559); อภิชา พุ่มพวง (2559); ปาริฉัตร โชติจันทร์ (2560); พรรษมน พินทุสมิต (2560); ยุทธนา เกื้อกุล (2560); เกตกนก สวยคำข้าว (2561); สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561); และ จิราวัฒน์ กระจ่างดี (2562) จากการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยเลือกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ข้อที่มีระดับความถี่ ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป มี 7 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- (5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (6) ด้านการนิเทศการศึกษา
- (7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ และอายุราชการ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2561, น.61-65) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา รวบรวมข้อมูลมาใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรทุกตัว ตามกรอบแนวคิดและขอบเขตของการวิจัย

ขั้นที่ 3 เสนอแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ฉบับร่าง ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมด้านเนื้อหาที่ต้องการวัด

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมในประเด็นของความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : index of item-objective congruence) กำหนดเกณฑ์ในการตรวจสอบพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน 0 ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่า คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 ให้คะแนน -1 ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่า คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 โดยใช้สูตรค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบทดสอบ
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาครั้งนี้ พบว่า แบบสอบถามขอข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 - 1.0 ทั้ง 7 ด้าน

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามทั้งฉบับเป็นครั้งสุดท้ายภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 6 นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของปัญหา จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1987, p.161 อ้างถึงใน พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, 2561, น.99) มีค่าเท่ากับ 0.98

ขั้นที่ 7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองได้แบบสอบถามคืนกลับมาครบ ร้อยละ 100 ในสภาพสมบูรณ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ติดต่อขอจัดทำหนังสือราชการจากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล

(2) ดำเนินการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นนครนายก แล้วตรวจแบบสอบถามว่า ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามครบทุกข้อหรือไม่ และอยู่ในสภาพสมบูรณ์ทั้งหมดกี่ชุด แล้วนำมาคิดเป็นร้อยละ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 306คน จากแบบสอบถาม จำนวน 306 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบ จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

(3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล แยกข้อมูลและตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแปลงค่าแล้วทำการบันทึกในตารางบันทึกข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้อธิบายโดยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

(1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ โดยใช้การแจกแจงหาค่าความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อ ใช้วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

(2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นนครนายก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้

(1) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objectives Congruence: IOC)

(2) สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

(3) สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นนครนายก มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและภาพรวม ทั้ง 7 ด้าน จาก

แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ นำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50–4.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50–3.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50–2.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

8) ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

การประเมินความต้องการจำเป็นในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลการตอบแบบสอบถาม แล้วเรียงลำดับดัชนีความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ คือ

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

โดย I (Importance) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพสภาพที่พึงประสงค์

D (Degree of Success) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

(สุวิมล ว่องวาณิช, 2562, น.279) เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ต่อไป

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า 5 ปี และสถานศึกษานั้นผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ระดับดีเยี่ยม 2 คน จำนวน 4 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 8 คน

2) ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ตามแนวคิดของนักวิชาการทางด้านการศึกษา ซึ่งมีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่ตรงกัน ผลการสังเคราะห์ขอบข่ายงานวิชาการ ผู้วิจัยเลือกขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ข้อที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 8 ขึ้นไป มี 7 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- (2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- (3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- (4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- (5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- (6) ด้านการนิเทศการศึกษา
- (7) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

4) การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยนำผลการวิเคราะห์จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการความจำเป็นจากมากไปหาน้อย ซึ่งค่าดัชนีที่มีค่ามาก แปลว่า มีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย จึงนำหัวข้อที่มีค่าลำดับ

ความสำคัญของความต้องการความจำเป็นที่มีค่าดัชนีมากที่สุดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก

5) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามลำดับ ดังนี้

(1) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

(2) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า 5 ปี และสถานศึกษานั้นผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดีอำเภอละ 2 คน จำนวน 4 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 8 คน

(3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

6) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก และ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก รวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 306 คน และได้รับแบบสอบถามที่ตอบแบบสมบูรณ์กลับคืนมาครบทั้ง 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ เสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อต่อไปนี้ คือ

n แทน กลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และอายุราชการ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	101	33.0
	หญิง	205	67.0
	รวม	306	100.0
อายุราชการ	1 - 4 ปี	78	25.5
	5 - 9 ปี	63	20.6
	10 - 14 ปี	94	30.7
	15 ปี ขึ้นไป	71	23.2
	รวม	306	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 และมีอายุราชการส่วนใหญ่ 10-14 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม 7 ด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเรียงค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.9

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา	4.08	0.78	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด	0.11	1
2. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.34	0.68	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด	0.06	2
3. ด้านการพัฒนาระบบ การเรียนรู้	4.38	0.70	มาก	4.57	0.61	มากที่สุด	0.04	3
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.31	0.75	มาก	4.50	0.63	มากที่สุด	0.04	3
5. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	4.36	0.66	มาก	4.46	0.65	มาก	0.02	4
6. ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	4.38	0.72	มาก	4.46	0.63	มาก	0.02	4
7. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน	4.43	0.65	มาก	4.47	0.64	มาก	0.01	5
ค่าเฉลี่ย	4.32	0.71	มาก	4.51	0.63	มากที่สุด	0.04	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.65) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.72) และด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.70) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.78)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, $S.D.=0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.59$, $S.D.=0.60$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ($\bar{X}=4.57$, $S.D.=0.61$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.65$)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวม พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.11) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (0.06) และด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.01)

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.35	0.71	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด	0.04	1
2. สถานศึกษาทำการประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษา	4.36	0.71	มาก	4.46	0.62	มาก	0.02	2

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
3. สถานศึกษานิเทศ ติดตาม การปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	4.37	0.72	มาก	4.46	0.65	มาก	0.02	2
4. สถานศึกษาจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ขึ้นมาใหม่อิงกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.38	0.75	มาก	4.48	0.61	มาก	0.02	2
5. สถานศึกษาจัดทำ ปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว ให้ดีขึ้นอิงกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.42	0.71	มาก	4.45	0.65	มาก	0.01	3
ค่าเฉลี่ย	4.38	0.72	มาก	4.48	0.63	มาก	0.02	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดทำ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.71) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.75) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษา จัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.71)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.53$, S.D.=0.63) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.65)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.04) รองลงมา คือ สถานศึกษาทำการประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานិเทศ ติดตาม การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (0.02) และสถานศึกษาจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.01)

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.29	0.71	มาก	4.68	0.57	มากที่สุด	0.09	1
2. สถานศึกษาทำการออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้	4.35	0.70	มาก	4.70	0.57	มากที่สุด	0.08	2
3. สถานศึกษาทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน	4.30	0.77	มาก	4.55	0.59	มากที่สุด	0.06	3
4. สถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ	4.50	0.66	มากที่สุด	4.74	0.53	มากที่สุด	0.05	4
5. สถานศึกษาทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้	4.34	0.69	มาก	4.50	0.65	มากที่สุด	0.04	5

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ (ต่อ)

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
6. สถานศึกษาทำการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล	4.30	0.71	มาก	4.40	0.67	มาก	0.02	6
7. มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา	4.54	0.64	มากที่สุด	4.57	0.61	มากที่สุด	0.01	7
8. สถานศึกษาทำการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้	4.43	0.73	มาก	4.45	0.68	มาก	0.00	8
ค่าเฉลี่ย	4.38	0.70	มาก	4.57	0.61	มากที่สุด	0.04	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.64) รองลงมา คือ สถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.71)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.74$, S.D.=0.53) รองลงมา คือ สถานศึกษาทำการออกแบบ

การสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษา
ทำการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.68)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.09) รองลงมา คือ สถานศึกษาทำการ
ออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้ (0.08) และสถานศึกษาทำการจัด
บรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของ
ความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.00)

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. หากผู้เรียนต้องการย้าย สถานศึกษา สามารถนำ ผลการวัดและประเมินผล ของสถานศึกษา ไปเทียบ โอนยังสถานศึกษาอื่นได้	4.45	0.65	มาก	4.58	0.59	มากที่สุด	0.03	1
2. สถานศึกษากำหนด การวัดและประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัด	4.45	0.67	มาก	4.49	0.63	มาก	0.01	2
3. สถานศึกษากำหนด การวัดและประเมินผล ผู้เรียนตามประเมินตาม สภาพจริง	4.41	0.63	มาก	4.44	0.62	มาก	0.01	2

ตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (ต่อ)

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
4. สถานศึกษากำหนด การวัดและประเมินผล ผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมิน ตามสภาพจริง	4.38	0.67	มาก	4.42	0.66	มาก	0.01	2
5. สถานศึกษากำหนด การวัดและประเมินผล ด้านการทดสอบความรู้ ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัด	4.47	0.64	มาก	4.47	0.62	มาก	0.00	3
6. สถานศึกษากำหนด ระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผล รวมถึง การเทียบโอนผล การเรียนรู้ทุกรายวิชา	4.40	0.66	มาก	4.41	0.70	มาก	0.00	3
ค่าเฉลี่ย	4.43	0.65	มาก	4.47	0.64	มาก	0.01	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.43, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ =4.47, S.D.=0.64) รองลงมา คือ สถานศึกษา

กำหนดการวัดและประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.67$) และหากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา สามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ ($\bar{X}=4.45$, $S.D.=0.65$) ส่วนข้อค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง ($\bar{X}=4.38$, $S.D.=0.67$)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $S.D.=0.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา สามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.58$, $S.D.=0.59$) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด ($\bar{X}=4.49$, $S.D.=0.63$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษากำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา ($\bar{X}=4.41$, $S.D.=0.70$)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา สามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.03) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด สถานศึกษากำหนด การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามประเมินตามสภาพจริง และสถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง (0.01) และสถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และสถานศึกษากำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.00)

ตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัย เพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน	4.09	0.79	มาก	4.61	0.57	มากที่สุด	0.13	1
2. สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	4.13	0.78	มาก	4.58	0.62	มากที่สุด	0.11	2
3. สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัย แก้ปัญหาของผู้เรียนในด้านต่างๆ	4.08	0.79	มาก	4.52	0.66	มากที่สุด	0.11	2
4. สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัย พัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น	4.01	0.75	มาก	4.40	0.64	มาก	0.10	3
ค่าเฉลี่ย	4.08	0.78	มาก	4.53	0.62	มากที่สุด	0.11	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.78) รองลงมา คือ สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.79) ส่วนข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ($\bar{X}$ =4.01, S.D.=0.75)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.53, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ =4.61, S.D.=0.57) รองลงมา คือ สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ($\bar{X}$ =4.58, S.D.=0.62) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น ($\bar{X}$ =4.40, S.D.=0.64)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.13) รองลงมา คือ สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยแก้ปัญหาของผู้เรียนในด้านต่างๆ (0.11) และสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัย พัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.10)

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.36	0.65	มาก	4.77	0.50	มากที่สุด	0.09	1
2. สถานศึกษานิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.30	0.70	มาก	4.63	0.61	มากที่สุด	0.08	2
3. สถานศึกษาประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.25	0.71	มาก	4.58	0.60	มากที่สุด	0.08	2
4. สถานศึกษาสำรวจความต้องการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.32	0.69	มาก	4.52	0.69	มากที่สุด	0.05	3
5. สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.38	0.69	มาก	4.56	0.61	มากที่สุด	0.04	4
6. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง	4.41	0.65	มาก	4.49	0.60	มาก	0.02	5
ค่าเฉลี่ย	4.34	0.68	มาก	4.59	0.60	มากที่สุด	0.06	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.34, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษา

ส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =4.41, S.D.=0.65) รองลงมา คือ สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ =4.36, S.D.=0.65) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ =4.25, S.D.=0.71)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.59, S.D.=0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =4.77, S.D.=0.50) รองลงมา คือ สถานศึกษานิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ =4.63, S.D.=0.61) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}$ =4.49, S.D.=0.60)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ลำดับแรก (0.09) รองลงมา คือ สถานศึกษานิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานศึกษาประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (0.08) และสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.02)

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ	4.28	0.73	มาก	4.56	0.57	มากที่สุด	0.07	1
2. สถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน	4.24	0.75	มาก	4.50	0.60	มากที่สุด	0.06	2
3. สถานศึกษาให้ความเห็นหรือคำแนะนำครูผู้สอนตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้องชัดเจน	4.34	0.77	มาก	4.55	0.58	มากที่สุด	0.05	3
4. สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา	4.36	0.75	มาก	4.54	0.66	มากที่สุด	0.04	4
5. สถานศึกษาทำการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาระบบการนิเทศ	4.30	0.71	มาก	4.42	0.68	มาก	0.03	5
6. สถานศึกษาและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างการนิเทศและสรุปรายงานผลการนิเทศ	4.35	0.78	มาก	4.44	0.67	มาก	0.02	6
ค่าเฉลี่ย	4.31	0.75	มาก	4.50	0.63	มากที่สุด	0.04	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอน แลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.75) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างการนิเทศและสรุปรายงานผลการนิเทศ ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.78) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.75)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.57) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นหรือคำแนะนำครูผู้สอนตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้องชัดเจน ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.58) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาทำการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาระบบการนิเทศ ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.68)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.07) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน (0.06) และผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างการนิเทศและสรุปรายงานผลการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.02)

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง	4.34	0.66	มาก	4.55	0.60	มากที่สุด	0.05	1
2. สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ สู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง	4.29	0.68	มาก	4.42	0.68	มาก	0.03	2
3. สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารตามหลักกระจายอำนาจที่เอื้อต่อการพัฒนาสถานศึกษา	4.34	0.67	มาก	4.43	0.70	มาก	0.02	3
4. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	4.32	0.69	มาก	4.41	0.61	มาก	0.02	3
5. สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ	4.42	0.65	มาก	4.48	0.71	มาก	0.01	4
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มาตรฐานการศึกษา								

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
6. ผู้บริหารสถานศึกษา							
เผยแพร่สรุปรายงานประจำปีต่อสาธารณชน	4.37	0.66	มาก	4.43	0.64	มาก	0.01 4
7. สถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด							
ค่าเฉลี่ย	4.36	0.66	มาก	4.46	0.65	มาก	0.02

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=44.36$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=44.46$, S.D.=0.63) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเผยแพร่สรุปรายงานประจำปีต่อสาธารณชน ($\bar{X}=44.37$, S.D.=0.66) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิม ($\bar{X}=44.29$, S.D.=0.68)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิม

มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ =4.55, S.D.=0.60) รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X}$ =4.48, S.D.=0.71) และสถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X}$ =4.48, S.D.=0.60) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ($\bar{X}$ =4.41, S.D.=0.61)

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิมมี ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก (0.05) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิมมี (0.03) และสถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย (0.02)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการความจำเป็นจากมากไปหาน้อย จากนั้นนำหัวข้อที่มีค่าลำดับความสำคัญของความต้องการความจำเป็นที่มีค่าดัชนีมากที่สุด มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ซึ่งผลการสัมภาษณ์ปรากฏดังตารางที่ 4.10-4.16

ตารางที่ 4.10 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตร
ของสถานศึกษา

ประเด็น ที่ 1	แนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของ ผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	เริ่มจากศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ ประสงค์และขอบเขต วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ห้องต่างๆ และวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง จากนั้นศึกษาหลักสูตร สถานศึกษา ที่มีอยู่ว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมหรือไม่ ควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือรายวิชาใดต่อไป
คนที่ 2	ควรศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน ได้แก่ ข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชน จำนวน นักเรียนในระดับต่างๆ ในสถานศึกษา จำนวนครูที่สอนในแต่ละระดับและแต่ละสาระการ เรียนรู้ ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ข้อมูลพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ อาชีพ/รายได้ของคนในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เพื่อใช้ประกอบการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้มีความทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของชุมชน
คนที่ 3	เริ่มจากการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา SWOT Analysis เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและ สังคมต้องการ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
คนที่ 4	วางแผนและการวิเคราะห์ แกไข ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับ ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
คนที่ 5	ประชุมวางแผน และแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับผิดชอบงาน หลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของสังคม ชุมชน ท้องถิ่นของสถานศึกษา และการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร สาระการเรียนรู้ให้สอดคล้อง กับเป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.10 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตร
ของสถานศึกษา (ต่อ)

ประเด็น ที่ 1	แนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของ ผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
คนที่ 6	แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดขอบข่ายภาระหน้าที่และ วางแผนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ สํารวจ รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียนใน ชุมชน และท้องถิ่นเพื่อ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานเข้ามาร่วมการวิเคราะห์และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดโครงสร้าง หลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้นให้ ชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา จัดทำคำอธิบายรายวิชา และหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชน
คนที่ 7	คณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและความ ต้องการของท้องถิ่น เช่น การเพิ่มศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นในรายวิชาเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้ ศึกษา เป็นต้น
คนที่ 8	แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร แล้วร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มี ความสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผน และแต่งตั้งคณะทำงาน ได้แก่
คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมทำการวิเคราะห์
สภาพสถานศึกษา SWOT Analysis เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดด้อย หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการ
ดำเนินงานที่แท้จริง วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และสื่อ
ต่างๆ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับ
หลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน
และสังคมหรือไม่ ควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือรายวิชาใด พร้อมกำหนดแนวทางการ

ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนด ขอบข่ายและหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้น ให้ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา และ ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 4.11 ผลการสัมฤทธิ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ประเด็น	แนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน
ผู้ให้ข้อมูล	ส่งเสริมนิสัยรักอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
คนที่ 1	พัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมให้ใช้คอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้สามารถสร้าง นำเสนอผลงานโดยการประยุกต์ใช้ สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ใช้สื่อนวัตกรรมที่สอดคล้องกับการจัด กระบวนการเรียนรู้ และจัดห้องปฏิบัติการในสาระการเรียนรู้ที่สำคัญและส่งเสริมการใช้ อย่างต่อเนื่อง
คนที่ 2	สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำ ผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในรูปแบบที่ หลากหลายตามเนื้อหาสาระ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ และสัญญาณ อินเทอร์เน็ตพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงตามศักยภาพของสถานศึกษาอย่างเต็มที่
คนที่ 3	สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
คนที่ 4	ติดตามดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตรวจสอบและประเมินผล การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนให้มียืดหยุ่นตาม ความสนใจความถนัดของผู้เรียน มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ ปัจจุบันทั้งที่เป็นสื่อเทคโนโลยีและสื่อแบบชิ้นงานตามเนื้อหาสาระที่ทำการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.11 ผลการสัมฤทธิ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(ต่อ)

ประเด็น ที่ 2	แนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน
คนที่ 5	ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำ ผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในการ จัดการเรียนรู้ ได้แก่ สื่อในรูปแบบเกม รูปแบบแอนิเมชันภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
คนที่ 6	จัดทำโครงการเกี่ยวกับการจัดทำ ผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรม สนับสนุนให้ครูผู้สอน จัดทำและผลิตสื่อนวัตกรรม และใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาจากการวิเคราะห์ เนื้อหาสาระจากหลักสูตรสถานศึกษาและจากการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนรายบุคคล เลือก วิธีการใช้และผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และประเมินผล การใช้สื่อจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
คนที่ 7	มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน สนับสนุนการใช้สื่อ เทคโนโลยี ประกอบการสอน เพิ่มความเข้าใจต่อผู้เรียนมากขึ้น
คนที่ 8	จัดหาสื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน สัญญาณ อินเทอร์เน็ตครอบคลุมพื้นที่สถานศึกษา สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ สร้างขวัญกำลังใจ ให้ครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำ ผลิต สื่อการเรียนการสอน ด้วยการระดมโครงการเกี่ยวกับการจัดทำ ผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ให้ครูผู้สอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในรูปแบบที่หลากหลาย ตามเนื้อหา สาระ มีวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงตามศักยภาพของ สถานศึกษา ติดตามดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มียืดหยุ่นตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ได้แก่ สื่อในรูปแบบเกม รูปแบบแอนิเมชันภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น ทั้งที่เป็นสื่อเทคโนโลยีและสื่อ แบบชิ้นงานตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระที่ทำการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์จริงหรือสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับ ครูผู้สอน ส่งเสริมนิสัยรักอ่านส่งผลต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟนในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ขยายผล ต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถสร้าง นำเสนอผลงานโดยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาห้องสมุด

และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน พัฒนาห้องปฏิบัติการและส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง สร้างกำลังใจให้ครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน

ตารางที่ 4.12 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ประเด็น ที่ 3	แนวทางการวัดและประเมินผลที่ผู้เรียนสามารถนำไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา
ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ต้องสอดคล้องและครอบคลุม มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษาและจัดให้มีการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนที่เรียนรู้จากสถานศึกษาได้ในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การละทิ้งการศึกษา และขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในช่วงก่อนเปิด ภาคเรียนแรกหรือต้นภาคเรียนแรก กำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอน ตามความเหมาะสมจากการพิจารณาของคณะกรรมการ
คนที่ 2	กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ครูผู้สอนทำ การวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คนที่ 3	เน้นให้ครูผู้สอนวัดผล ประเมินผลการเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบตรงตามจุดประสงค์ ตามตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถเทียบโอนประสบการณ์ผล การเรียนไปยังสถานศึกษาอื่นได้
คนที่ 4	มีการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน ปรับปรุงพัฒนาแก้ไขระเบียบวัดและประเมินผลให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ที่ เปลี่ยนแปลง แจ้งครูทุกคนจัดทำแผนการวัดผลและพัฒนาตนเองด้านเรื่องการวัดผล อย่างสม่ำเสมออิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 4.12 ผลการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล
และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (ต่อ)

ประเด็น ที่ 3	แนวทางการวัดและประเมินผลที่ผู้เรียนสามารถนำไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา
คนที่ 5	ผู้บริหารกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลให้ สอดคล้องกับหลักสูตรของ สถานศึกษา ประชุมคณะครูผู้สอนเพื่อวางแผนการวัดและประเมินผล พร้อมแต่งตั้ง คณะกรรมการรับผิดชอบ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนวิเคราะห์ผลการประเมินและหาคุณภาพ เครื่องมือวัดผลประเมินผล เพื่อพัฒนาเครื่องมือวัดผลประเมินผลให้ ได้มาตรฐานตาม แนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
คนที่ 6	ผู้บริหารและครูผู้สอนประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ วัดและประเมินผลของสถานศึกษา ครูผู้สอนทำการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจดบันทึก รายงานผลการเรียนเป็นปัจจุบัน
คนที่ 7	จัดทำระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมให้งานวัดผลมี ฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล กำกับติดตามการ ปฏิบัติงานของงานวัดผลให้ถูกต้องรวดเร็วและประเมินผลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ทุกภาคเรียน
คนที่ 8	ครูผู้สอนทำแผนการจัดการเรียนรู้จากคำอธิบายรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการเรียนการสอน เน้นให้ผู้สอนเห็น ความสำคัญของการวัดผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และ เนื้อหาสาระ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบ
ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมให้งานวัดผลมีฐานข้อมูลใน
ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล กำกับติดตามการปฏิบัติงานของงานวัดผลให้
ถูกต้องรวดเร็ว ทันสมัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกภาคเรียน รายงานผลการเรียนเป็นปัจจุบัน
ครูผู้สอนทำแผนการจัดการเรียนรู้จากคำอธิบายรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา อิงกับหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผล

ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนที่เรียนรู้ จากสถานศึกษาได้ในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การลงทะเบียนการศึกษาและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในช่วงก่อน เปิดภาคเรียนแรกหรือต้นภาคเรียนแรก กำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความ เหมาะสมจากการพิจารณาของคณะกรรมการ

ตารางที่ 4.13 ผลการสัมฤทธิ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา

ประเด็น ที่ 4	แนวทางใช้กระบวนการวิจัย เพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม กับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน
ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	แจ้งครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานวิจัยในชั้นเรียน และนำผลวิจัยมาใช้ในการ บริหารจัดการ สนับสนุนให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานวิจัยและใช้ประกอบการพิจารณา ความดีความชอบตามเกณฑ์ที่กำหนด
คนที่ 2	สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สร้างสรรค์ นวัตกรรม ทำการวิจัยค้นคว้าเทคนิควิธีการสอน ปรากฏผลงานในการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ตลอดจนการยกย่องเชิดชูเกียรติ สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมประกวดแข่งขัน บนเวทีระดับชาติ เช่น obec award เป็นต้น
คนที่ 3	พัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้ กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา คุณภาพการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
คนที่ 4	ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทำงานวิจัยในชั้นเรียน และนำผลวิจัยมาใช้ในการบริหาร จัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
คนที่ 5	ประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางการทำวิจัยในชั้นเรียน กำกับ ติดตามช่วยเหลือครู ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของ สถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการ ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4.13 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา (ต่อ)

ประเด็น ที่ 4	แนวทางใช้กระบวนการวิจัย เพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม กับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน
คนที่ 6	แต่งตั้งคณะทำงาน วางแผนและกำหนดแนวทาง และจัดทำคู่มือการทำวิจัยของ สถานศึกษาและการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารกำหนดนโยบายการทำวิจัยในชั้นเรียน ทุกภาคเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนจากเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมในการเผยแพร่ผลงานวิจัยในชั้นเรียนและแลกเปลี่ยน เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
คนที่ 7	มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ ครูผู้สอนทำการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคนิควิธีการสอนตามระเบียบวิธีการวิจัย จัดการ ประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน และมีพื้นที่ให้เผยแพร่ งานวิจัย
คนที่ 8	ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผล การปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน อันแสดงถึงเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และ ระดับชั้นของผู้เรียน อีกทั้งยังสามารถใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นแนวทางในการแก้ ปัญหาของผู้เรียนได้อีกด้วย

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน วางแผน และกำหนด
แนวทางการทำวิจัย จัดทำคู่มือการทำวิจัยของสถานศึกษาและการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน
ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายตาม
ระเบียบวิธีการวิจัย ใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของผู้เรียน มีพื้นที่ให้
เผยแพร่งานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการ
สร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการ
ปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ จัดการประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมใน
การเรียนการสอน นำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของ
สถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สร้างสรรค์นวัตกรรม

ทำการวิจัยค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนปรากฏผลงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการยกย่องเชิดชูเกียรติ กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน อันแสดงถึงเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียนสนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมประกวดแข่งขันบนเวทีระดับชาติ เช่น obec award เป็นต้น

ตารางที่ 4.14 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ประเด็นที่ 5	แนวทางปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ผู้ให้ข้อมูล	ปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ จัดหา
คนที่ 1	คอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงติดตั้งในห้องเรียน
คนที่ 2	ใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน มีเครือข่ายในการดูแลบำรุงรักษา มีระบบบริหารสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงานทั้งระบบ
คนที่ 3	ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
คนที่ 4	มีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ผลิตพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพ และเลือกใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยกับสังคมปัจจุบัน
คนที่ 5	วางแผนจัดทำโครงการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้ในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาสื่อ นวัตกรรม อย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.14 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นที่ 5	แนวทางปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
คนที่ 6	จัดทำโครงการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิตและพัฒนาสื่อนวัตกรรม สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดหาและผลิตสื่อนวัตกรรม และใช้ให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาจากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากหลักสูตรสถานศึกษา และจากการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนรายบุคคล เลือกวิธีการใช้และผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน
คนที่ 7	วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ต่างๆ และจัดทำให้ตามศักยภาพของสถานศึกษา จัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน
คนที่ 8	จัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา พร้อมทั้งติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรม จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผน ทำการวิเคราะห์ความจำเป็นและทำโครงการเพื่อใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดหาผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาจากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ จากหลักสูตรสถานศึกษาและจากการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนรายบุคคลเลือกวิธีการใช้และผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน พร้อมทั้งติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยกับสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ จัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงติดตั้งในห้องเรียนตามศักยภาพของสถานศึกษา ใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียนรู้เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน มีเครือข่ายในการดูแลบำรุงรักษา มีระบบบริหารสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงานทั้งระบบ และจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม

ตารางที่ 4.15 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา

ประเด็นที่ 6	แนวทางดำเนินการนิเทศโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ
ผู้ให้ข้อมูล	ดำเนินการนิเทศครูผู้สอนโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย
คนที่ 1	ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา และจัดทำสรุปรายงานผลการนิเทศ
คนที่ 2	พัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น การอบรมและพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน ด้วยการใช้ระบบพี่เลี้ยง การนิเทศภายใน การให้คำปรึกษาแนะนำโดยพี่เลี้ยง ผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารหรือเพื่อนครู และสรุปรายงานผลการนิเทศ
คนที่ 3	ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศบุคคลให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
คนที่ 4	ผู้บริหารพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาและศึกษาศานการณโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา
คนที่ 5	สถานศึกษาดำเนินการนิเทศภายใน ตามระบบและกระบวนการของการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศของสถานศึกษา
คนที่ 6	นำคณะครูศึกษาดูงานด้านการจัดระบบการนิเทศภายใน จัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการอ้างอิงและเป็นรูปแบบพร้อมเกณฑ์การประเมิน เผยแพร่เอกสารระบบการนิเทศลงในไลน์กลุ่มของสถานศึกษา จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและกำหนดปฏิทินการนิเทศ กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการนิเทศของครูผู้สอนให้ชัดเจนชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูมีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศและสรุปผล แล้วนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องสรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและต้นสังกัด
คนที่ 7	ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศ ดำเนินการนิเทศครูผู้สอน สรุปผลการนิเทศ ใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ มีการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและยุติธรรม

ตารางที่ 4.15 ลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา (ต่อ)

ประเด็นที่ 6 แนวทางดำเนินการนิเทศโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ

คนที่ 8 นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน
มีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศ และสรุปรายงานผล
การนิเทศต่อสาธารณะ

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผนร่วมกันถึงการจัดระบบการนิเทศภายใน
จัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษาเพื่อใช้ในการอ้างอิงและเป็นรูปแบบพร้อมเกณฑ์การ
ประเมิน เผยแพร่เอกสารระบบการนิเทศลงในไลน์กลุ่มของสถานศึกษา จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินการและกำหนดปฏิทินการนิเทศ กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการนิเทศของครูผู้สอนให้ชัดเจน
ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือ
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรและมีความ
ยุติธรรม ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบที่เลี้ยง นำคณะครูศึกษาดูงานด้านการจัดระบบการ
นิเทศภายใน ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศ พัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบ
วิธีการต่างๆ เช่น การอบรมและพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน
สถานศึกษาดำเนินการนิเทศครูผู้สอน ดำเนินการนิเทศภายใน ตามระบบและกระบวนการของการนิเทศ
ติดตามประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศของสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและ
กระบวนการนิเทศบุคคลและสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้บริหารพัฒนา
ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาและศึกษาศานาการณโลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง และแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขต
พื้นที่การศึกษา สรุปผลการนิเทศ ใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
และเป็นระบบ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน
มีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศ แล้วนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อ
ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหาร
สถานศึกษาและต้นสังกัด

ตารางที่ 4.16 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ประเด็น ที่ 7	แนวทางจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพ ของเดิมมีง
ผู้ให้ข้อมูล คนที่ 1	วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปี ด้วยวิธีดำเนินการตามขั้นตอนของวงจรพัฒนาคุณภาพของ เดิมมีง สรุปผลการดำเนินงานส่งให้ฝ่ายแผนงานและนโยบายของสถานศึกษา
คนที่ 2	จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของ ผู้เกี่ยวข้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะพัฒนา คุณภาพการศึกษา จัดระบบการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และ การประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุรรอบด้าน พัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารจัดการของสถานศึกษา
คนที่ 3	กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานเขตพื้นที่ และ ความต้องการของชุมชน ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่ กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก
คนที่ 4	มีการจัดระบบโครงสร้างสถานศึกษา เพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา ร่วมมือกันจัดแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
คนที่ 5	วางแผน และดำเนินการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาการพัฒนางานตามแผน ตรวจสอบประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
คนที่ 6	แต่งตั้งคณะปฏิบัติงาน ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด ประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์การ ประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน ดำเนินงาน ด้วยวงจรพัฒนาคุณภาพของเดิมมีง นำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพ การศึกษามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ตารางที่ 4.16 ผลการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (ต่อ)

ประเด็น ที่ 7	แนวทางจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพ ของเดิมมีง
คนที่ 7	ให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา วิเคราะห์บริบท ของสถานศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบโดยมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน จัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินงานด้วยวงจร การพัฒนาคุณภาพของเดิมมีง และจัดทำรายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ
คนที่ 8	วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis) เพื่อหาจุดแข็งหรือจุดเด่น คือการ ดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ จุดที่ควรพัฒนา คือ การดำเนินงาน ภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอก เมื่อได้ข้อสรุปผลการวิเคราะห์แล้ว นำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา ประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิมมีง

สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในและ
มาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่
ชัดเจน ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐาน
เขตพื้นที่ และความต้องการของชุมชน ประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความ
สำเร็จของสถานศึกษา วางแผน และดำเนินการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา
(SWOT Analysis) เพื่อหาจุดแข็งหรือจุดเด่น คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์
จุดที่ควรพัฒนา คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ปัจจัยหรือ
สภาพแวดล้อมภายนอก เมื่อได้ข้อสรุปผลการวิเคราะห์แล้วนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนา
สถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้เกี่ยวข้องเป็นไป
ตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดระบบการ
วางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนา
อย่างสมดุรอบด้าน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่ง
ของการบริหารจัดการของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำรายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องรับทราบ นำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก และ เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก ที่ดำรงตำแหน่งในสถานศึกษานั้นมากกว่า 5 ปี และสถานศึกษานั้นผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ระดับดี อำเภอละ 2 คน จำนวน 4 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 8 คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 67.0 และมีอายุราชการส่วนใหญ่ 10-14 ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7

5.1.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยรวม เป็นดังนี้

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยรวม พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็น เป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนด้านที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็น เป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

5.1.3 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก จำแนกรายด้าน เป็นดังนี้

5.1.3.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน และสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการ

ปฏิบัติงานของสถานศึกษา และสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ สถานศึกษาใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยแก้ปัญหาของผู้เรียนในด้านต่างๆ และสถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น

5.1.3.2 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานศึกษาประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ สถานศึกษานิเทศ ติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ สถานศึกษานิเทศติดตามผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสถานศึกษาประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง

5.1.3.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ และสถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาทำการออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้ และสถานศึกษาทำการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษามีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ สถานศึกษาทำการออกแบบการสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาทำการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้

5.1.3.4 ด้านการนิเทศการศึกษา

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างการนิเทศและสรุปรายงานผลการนิเทศ และผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และสรุปรายงานผลการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็นหรือคำแนะนำครูผู้สอนตามหลักการนิเทศอย่างถูกต้องชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษาทำการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาระบบการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างการนิเทศและสรุปรายงานผลการนิเทศ

5.1.3.5 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาเผยแพร่สรุปรายงานประจำปีต่อสาธารณชน และสถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ด้วยวงจรการพัฒนาคูณภาพของเดมมิ่ง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคูณภาพของเดมมิ่ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคูณภาพของเดมมิ่ง มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคูณภาพของเดมมิ่ง ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

5.1.3.6 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มี

อยู่แล้วให้ดีขึ้นอิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษา จัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ สถานศึกษาจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความ ต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ สถานศึกษาทำการประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา และรายงานต่อเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานีเทศ ติดตาม การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษา จัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษาจัดกระทำปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอิงกับกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1.3.7 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียนรู้โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานศึกษากำหนดการวัดและ ประเมินผล ด้านการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและ ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านทักษะของ ผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา สามารถนำผล การวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ และสถานศึกษากำหนดการวัด และประเมินผลผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า หากผู้เรียนต้องการย้าย สถานศึกษา สามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และสถานศึกษากำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การวัดและประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น พบว่า หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา สามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาไปเทียบโอน ยังสถานศึกษาอื่นได้ มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและ ประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด สถานศึกษากำหนด การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามประเมินตามสภาพจริง และสถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง ส่วนข้อที่มีความสำคัญของความต้องการ จำเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านการทดสอบความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียนสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด และสถานศึกษากำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา

5.1.4 ผลการสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 7 ด้าน จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สรุปได้ดังนี้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

แนวทางใช้กระบวนการวิจัย เพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม กับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงาน วางแผนและกำหนดแนวทางการทำวิจัย จัดทำคู่มือการทำวิจัยของสถานศึกษาและการทำ วิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายตามระเบียบวิธีการวิจัย ใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นแนวทางในการแก้ ปัญหาของผู้เรียน มีพื้นที่ให้เผยแพร่งานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการอบรม ครูผู้สอนเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนให้มี ความรู้เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ จัดการประกวดการคิดค้นและ การใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน นำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพการ จัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

สร้างสรรค์นวัตกรรม ทำการวิจัยค้นคว้าเทคนิควิธีการสอน ปรากฏผลงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการยกย่องเชิดชูเกียรติ กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของ ครูผู้สอน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน อันแสดงถึงเทคนิควิธีการสอนที่มี ประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วม ประกวดแข่งขันบนเวทีระดับชาติ เช่น obec award เป็นต้น

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวทางปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สรุปได้ว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาควรประชุมวางแผน ทำการวิเคราะห์ความจำเป็นและทำโครงการเพื่อใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร จัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตและใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอน จัดทำผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาจากการ วิเคราะห์เนื้อหาสาระจากหลักสูตรสถานศึกษา และจากการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนรายบุคคลเลือก วิธีการใช้และผลิตสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน พร้อมทั้งติดตาม ประเมินผล การใช้และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมา ปรับปรุงพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยกับ สังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ จัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงติดตั้งในห้องเรียนตามศักยภาพของสถานศึกษา ใช้ระบบ เครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงาน สู่อสาธาณชน มีเครือข่ายในการดูแลบำรุงรักษา มีระบบบริหารสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผล และรายงานผลการดำเนินงานทั้งระบบ และจัดทำงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

แนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำ ผลิต สื่อการเรียน การสอน ด้วยการระบุโครงการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ให้ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในรูปแบบที่หลากหลายตาม เนื้อหาสาระ มีวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงตามศักยภาพของ สถานศึกษา ติดตามดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตรวจสอบและประเมินผลการ ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มียืดหยุ่นตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

ได้แก่ สื่อในรูปแบบเกม รูปแบบแอนิเมชันภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น ทั้งที่เป็นสื่อเทคโนโลยีและสื่อแบบชิ้นงานตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระที่ทำการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ส่งเสริมนิสัยรักอ่านส่งผลต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟนในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ขยายผลต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถสร้าง นำเสนอผลงานโดยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน พัฒนาห้องปฏิบัติการและส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง สร้างกำลังใจให้ครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน

ด้านการนิเทศการศึกษา

แนวทางดำเนินการนิเทศโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผนถึงการจัดระบบการนิเทศภายใน จัดทำเอกสารคู่มือการนิเทศของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการอ้างอิงและเป็นรูปแบบพร้อมเกณฑ์การประเมิน เผยแพร่เอกสารระบบการนิเทศลงในไลน์กลุ่มของสถานศึกษา จากนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการและกำหนดปฏิทินการนิเทศ กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการนิเทศของครูผู้สอนให้ชัดเจน ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตร และมีความยุติธรรม ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบพี่เลี้ยง นำคณะครูศึกษาดูงานด้านการจัดระบบการนิเทศภายใน ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง เทคนิคและวิธีการนิเทศ พัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีการต่างๆ เช่น การอบรมและ พัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนในฝัน สถานศึกษาดำเนินการนิเทศครูผู้สอน ดำเนินการนิเทศภายใน ตามระบบและกระบวนการของการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดระบบกระบวนการนิเทศของสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศบุคคลและสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้บริหารพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา และศึกษาสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา สรุปผลการนิเทศ ใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน มีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศ แล้วนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและต้นสังกัด

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

แนวทางจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยแต่งตั้งคณะดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานเขตพื้นที่ และความต้องการของชุมชน ประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา วางแผน และดำเนินการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis) เพื่อหาจุดแข็งหรือจุดเด่น คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ จุดที่ควรพัฒนา คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอก เมื่อได้ข้อสรุปผลการวิเคราะห์แล้วนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้เกี่ยวข้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดระบบการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้าน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำรายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ นำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

แนวทางจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ว่า ควรมีการประชุมวางแผน และแต่งตั้งคณะทำงาน ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมทำการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา SWOT Analysis เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดด้อย หรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานที่แท้จริง วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ ว่าสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมหรือไม่ ควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือรายวิชาใด พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดขอบข่ายและหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อ

กำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชา และแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบาย รายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

แนวทางการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนสามารถนำไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติ ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมให้งานวัดผลมี ฐานข้อมูลในระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล กำกับติดตามการปฏิบัติงานของงาน วัดผลให้ถูกต้องรวดเร็ว ทันสมัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกภาคเรียน รายงานผลการเรียนเป็น ปัจจุบัน ครูผู้สอนทำแผนการจัดการเรียนรู้จากคำอธิบายรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาอิงกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเห็นความสำคัญของการวัดและ ประเมินผล ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของ ผู้เรียนที่เรียนรู้จากสถานศึกษาได้ในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การลงทะเบียนการศึกษาและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การเทียบโอนผลการเรียนให้ ดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรกหรือต้นภาคเรียนแรก กำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับ เทียบโอนตามความเหมาะสมจากการพิจารณาของคณะกรรมการ

5.2 การอภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ควรรับผิดชอบงานวิชาการเป็นลำดับแรก ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และติดตามการทำงานของครูผู้สอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากการบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้เรียน ตั้งแต่ผู้เรียนสมัครเข้าเรียนจนจบการ ศึกษาทั้งกระบวนการเรียนการสอนและเอกสารหลักฐานการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

ปารีชาต สุนทร (2560, น.58) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการ
ศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติระบุ
ไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ดังนั้น
ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้
ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายตามระเบียบวิธีการวิจัย ใช้ผลการวิจัยใน
ชั้นเรียนมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของผู้เรียน มีพื้นที่ให้เผยแพร่งานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อ
พัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดการประชุมการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน นำผลวิจัย
มาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้
ครูผู้สอนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ สร้างสรรค์นวัตกรรม ทำการวิจัยค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนปรากฏผลงาน
ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการยกย่องเชิดชูเกียรติ กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมประกวดแข่งขันบนเวทีระดับชาติ
ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ หทัย ศิริพิน (2558, น.66) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการ
บริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแนวทางการใช้
กระบวนการ วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านกระบวนการทำงาน และการเรียนรู้ใน
ปัญหาที่สนใจของผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด การจัดการ การหา
เหตุผลในการตอบปัญหา การผสมผสานความรู้แบบสหวิทยาการ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ
ปารีชาต สุนทร (2560, น.63) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาร่วมกำหนดนโยบายให้บุคลากรใน
สถานศึกษาทำการวิจัย ร่วมนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานวิชาการหรือการจัดการเรียน
การสอน ร่วมจัดทำแผนงานวิจัยในชั้นเรียนตามนโยบายของสถานศึกษา ร่วมเรียนรู้และจัดทำงานวิจัย
ในชั้นเรียน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการวิจัยทางการศึกษากับองค์กรภายนอก

2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อให้ครูผู้สอนได้ใช้ในการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม ประกอบการเรียนการสอนตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาตามหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเลือกวิธีการใช้และผลิตสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยกับสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ จัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงติดตั้งในห้องเรียน ตามศักยภาพของสถานศึกษา ใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน มีเครือข่ายในการดูแลบำรุงรักษา และมีการประเมินการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรพรรณ พินทุสมิต (2560, น. 73) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการจัดทำ จัดทำ ปรับปรุงสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนและผู้เรียน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ จากสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่าง กว้างขวางและต่อเนื่อง และมีการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาครูเพื่อผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน

3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้มีการนำหลักสูตรสถานศึกษามากำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา จัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนและท้องถิ่น มีกระบวนการการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงตามศักยภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา นอกจากนี้สถานศึกษายังพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมควบคู่กับความรู้ด้านวิชาการ สามารถ

ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในฐานะที่เป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของหทัย ศิริพิน (2558, น.64) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนมีการศึกษาค้นคว้ารูปแบบหรือ การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ก้าวหน้า และมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรพรรณ พินทุสมิต (2560, น. 73) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาใน จังหวัดปทุมธานี พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีกระบวนการการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และมีการส่งเสริมการสอนซ่อมเสริมผู้เรียนเพื่อพัฒนาการที่ดี ขึ้นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.78) ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำ แผนการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) ด้านการนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการ นิเทศของครูผู้สอนอย่างชัดเจน ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาส ให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบพี่เลี้ยง มีการจัดระบบการนิเทศ ภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา สรุปผลการนิเทศ ใช้ผลการ นิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นิเทศการจัดการเรียนรู้ใน รูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน มีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบ รูปแบบการนิเทศ แล้วนำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของหทัย ศิริพิน (2558, น.70) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) พบว่า การนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาสร้างความเข้าใจว่าการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหาร เพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่า

ได้ปฏิบัติถูกต้อง และเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ปารีชาต สุนทร (2560, น.62) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า การนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศการเรียนตามแผนการนิเทศสอน ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการ ปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และร่วมให้กำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของ เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.83) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับ สถานศึกษา ติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาระบบกระบวนการนิเทศงาน วิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบ การนิเทศ การศึกษากับสถานศึกษาอื่น

5) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยมีการแต่งตั้งคณะ ดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานเขตพื้นที่ และความต้องการ ของชุมชน ประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา มีการ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด และประเมินคุณภาพของ ผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของหทัย ศิริพิน (2558, น.75) ทำการศึกษา แนวทาง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทู้ล้ม (นครราชสีมาประสิทธิ์) พบว่า การ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร สถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีส่วนร่วมประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่ กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) สรุปรายงานประจำปี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้น สังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชนและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรพรรณ พินทุสมิต (2560, น.75)

ทำการศึกษาศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี โดยระบุความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ และรายละเอียดต่างๆ ทำให้สถานศึกษาต้องจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นมาใหม่อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นปัจจุบัน พิจารณาคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ว่าควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือรายวิชาใด ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของหทัย ศิริพิน (2558, น.62) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษาจัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และจัดให้มีวิชาการครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมุนา จารง (2560, น.104) ทำการศึกษาศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารดำเนินการจัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรหมมน พินทุสมิต (2560, น.71-72) ทำการศึกษาศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี พบว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

7) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และ

ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดผลประเมินผลมีความสำคัญมากเพราะเป็นข้อมูลที่แสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนควรเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาตัดสินแล้วสรุปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.79) ทำการศึกษาการบริหาร งานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดเป็นหลักรสำคัญ มีการเทียบโอนทางการศึกษาจากสถานศึกษาอื่นตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของหทัย ศิริพิน (2558, น.66) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทู้มล้ม (นครราชสีมาประสิทธิ์) พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สถานศึกษามีการกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล ของสถานศึกษาตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการประเมินการเรียนด้านต่างๆ รายปี/รายภาค และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปาริชาติ สุนทร (2560, น.61) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมสร้างระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียน รวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน ร่วมวัดและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมประเมินผลการสอน และร่วมนำผลการประเมินการเรียนการสอนไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

5.2.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน วางแผนและกำหนดแนวทางการทำวิจัย จัดทำคู่มือการทำวิจัยของสถานศึกษาและการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายตามระเบียบวิธีการวิจัย ใช้ผลการวิจัยในชั้นเรียนมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของผู้เรียน มีพื้นที่ให้เผยแพร่

งานวิจัยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย พัฒนาครูผู้สอนและผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นสำคัญ จัดการประกวดการคิดค้นและการใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอน นำผลวิจัยมาใช้ในการบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สร้างสรรค์นวัตกรรม ทำการวิจัยค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนปรากฏผลงานในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตลอดจนการยกย่องเชิดชูเกียรติ กำหนดให้การทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน อันแสดงถึงเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูผู้สอนเข้าร่วมประกวดแข่งขันบนเวทีระดับชาติ เช่น obec award เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิจัยเป็นวิธีการศึกษาที่เป็นไปอย่างเป็นขั้นตอน ผู้ทำการวิจัยต้องใช้ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า รวมถึงศาสตร์ด้านสถิติและการใช้ภาษาให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่แท้จริง เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยที่มีความละเอียดอ่อนและใช้ความรู้หลายศาสตร์ ทำให้ครูผู้สอนรู้สึกยุ่งยากและไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร จึงควรมีการส่งเสริมการทำวิจัยด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น การแสดงให้เห็นความสำคัญของผลการวิจัยต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การให้ความรู้ด้วยการจัดอบรมหรือใช้ระบบพี่เลี้ยง ตลอดจนการเสริมแรงทางบวกด้วยการใช้ผลงานวิจัยประกอบการพิจารณาความดีความชอบ การยกย่องเชิดชูให้เป็นแบบอย่าง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.119) ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ว่า ควรจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูผู้สอนต้องให้ความร่วมมือในการวิจัยตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัย และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ หทัย ศิริพิน (2558, น.89) ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทู้มล้ม (นครราชสีมา) ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ว่าควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้กับคณะครูในเรื่องของงานวิจัย

ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรจัดอบรมให้ความรู้ในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สำหรับครูผู้สอนทุกคนในสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดหาผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม และใช้ในการจัดการเรียนรู้ ให้ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาจากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระจากหลักสูตร

สถานศึกษาและจากการวิเคราะห์สภาพผู้เรียนรายบุคคล เลือกรูปแบบการใช้และผลิตสื่อวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน พร้อมทั้งติดตาม และประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยกับสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ จัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงติดตั้งในห้องเรียน ตามศักยภาพของสถานศึกษา ใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จัดหาและส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาและสร้างโอกาสในการเข้าถึงเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน มีเครือข่ายในการดูแลบำรุงรักษา มีระบบบริหารสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูล ประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงานทั้งระบบ และจัดหางบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสื่อการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา ซึ่งมีมากมายหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นชิ้นงานและที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนแสวงหา ค้นคว้า หรือสร้างสรรค์สื่อให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนทั้งด้านเนื้อหาวิชาและธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ครูผู้สอนแนะนำเทคนิควิธีการค้นคว้าหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต เช่น แนะนำแหล่งข้อมูล เว็บไซต์ที่เชื่อถือได้ การใช้คำสำคัญค้นคว้าเรื่องที่ต้องการศึกษา เป็นต้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของภวนัย ปัฐพี (2559, น.104) ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริม ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับชุมชน องค์กรอื่นในการผลิต จัดหาสื่อการเรียนการสอน นวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อพัฒนางานด้านการเรียนการสอนและงานวิชาการ รวมถึงส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญในการใช้สื่อวัตกรรมการเรียนการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สนับสนุนให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้วยตนเอง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุจิตรา สุวลักษณ์ (2559, น.73) ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาห้วยแร้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้เสนอแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า ควรจัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหา และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาห้องสมุดของสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาและชุมชน โรงเรียนมีการพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับผลงานวิจัย เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.111) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ไว้ว่าสถานศึกษาควรจัดการอบรม

ให้ความรู้ในการผลิตสื่อ นวัตกรรม เพื่อการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนในสถานศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันอุดมศึกษาที่ได้ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการภายใต้โครงการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องทุกปีการศึกษา สถานศึกษาควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินสื่อ นวัตกรรม ในการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา ควรให้ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์ วิจัย ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำ ผลิต สื่อการเรียนการสอน ด้วยการระบุโครงการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนไว้ให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยในรูปแบบที่หลากหลายตามเนื้อหาสาระ มีวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตสื่อ มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตพร้อมอุปกรณ์ต่อพ่วงตามศักยภาพของสถานศึกษา ติดตามดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ตรวจสอบและประเมินผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นตามความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ได้แก่ สื่อในรูปแบบเกม รูปแบบแอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ เป็นต้น ทั้งที่เป็นสื่อเทคโนโลยี และสื่อแบบชิ้นงานตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระที่ทำการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ส่งเสริมนิสัยรักอ่านส่งผลต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ในการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ ขยายผลต่อยอดให้ผู้เรียนสามารถสร้าง นำเสนอผลงาน โดยการประยุกต์ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ให้เพียงพอ เหมาะสม ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน พัฒนาห้องปฏิบัติการและส่งเสริมการใช้อย่างต่อเนื่อง สร้างกำลังใจให้ครูผู้สอนและผู้เรียนที่ใช้เทคโนโลยีประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบและหลายช่องทาง โดยเฉพาะทางสื่อออนไลน์ซึ่งมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ทำให้สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาสัญญาณอินเทอร์เน็ต ครูผู้สอนต้องมีการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา กระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนอาจปรับเปลี่ยนจากรูปแบบการบรรยายเป็นรูปแบบเกม คลิปวิดีโอสาธิตการทดลอง การค้นคว้าหาข้อมูลจากสื่อออนไลน์ทันทีที่มีประเด็นสงสัยในห้องเรียน และทดสอบออนไลน์ ซึ่งทำให้กระบวนการเรียนรู้มีความน่าสนใจมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของธีระพงษ์ สืบโสดา (2558, น.111) ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ได้เสนอแนวทางการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ขวัญกำลังใจและยกย่องชมเชยครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรเพิ่มการให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรพรหม พินทุสมิต(2560, น.81) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถม ศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้เสนอแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญของผู้เรียนเป็นหลัก มีการสนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ

ด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และกำหนดปฏิทินการนิเทศ กำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินการนิเทศของครูผู้สอนให้ชัดเจน ชี้แจงแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบพี่เลี้ยง นำคณะครูศึกษาดูงานด้านการจัดระบบการนิเทศภายใน ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศ พัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบวิธีการต่างๆ เช่น การอบรมและพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการระหว่างปฏิบัติงาน พัฒนาโรงเรียนในฝัน สถานศึกษาดำเนินการนิเทศครูผู้สอน ดำเนินการนิเทศภายใน ตามระบบและกระบวนการของการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดระบบการนิเทศของสถานศึกษา ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศบุคคลและสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ผู้บริหารพัฒนาระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาและศึกษาศานาการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การจัดระบบการนิเทศภายในกับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศภายในเขตพื้นที่การศึกษา สรุปผลการนิเทศ ใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ นิเทศการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย แลกเปลี่ยนรู้ระบบการนิเทศร่วมกัน มีการประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศแล้ว นำผลการนิเทศมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและต้นสังกัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการติดตามกระบวนการเรียนการสอนในขณะที่ครูผู้สอนปฏิบัติหน้าที่สอนจริง ดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม ควรให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบพี่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรัตนกร พรหมวังษา (2558, น.113) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนใน

สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ได้เสนอแนวทางทางการนิเทศการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรมีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน มีการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอน ในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา ประสานความร่วมมือกับครูผู้สอนให้ทำการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ระบบการนิเทศภายในสถานศึกษา และมีประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของกิ่งแก้ว เฟื่องศิลา (2558, น.133) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) ได้เสนอแนวทางทางการนิเทศการศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดทำแผนการนิเทศ กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน มีเอกสารประกอบการ นิเทศและปฏิทินการปฏิบัติการนิเทศ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ควรมีการประเมินผล การนิเทศร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรให้ความสำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา แต่งตั้งคณะดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ โดยมีโครงสร้างและระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน ศึกษามาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานชาติ มาตรฐานเขตพื้นที่ และความต้องการของชุมชน ประชุมบุคลากรเพื่อกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา วางแผน และดำเนินการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis) เพื่อหาจุดแข็งหรือจุดเด่น คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ จุดที่ควรพัฒนา คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอก เมื่อได้ข้อสรุปผลการวิเคราะห์แล้วนำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้เกี่ยวข้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดระบบการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้าน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำรายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ นำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสะท้อนถึงผลการจัดการศึกษาในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารควรวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาเพื่อวางแผนการดำเนินงาน ด้วยการจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับบริบทและ

ทรัพยากรของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558, น.110) ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มเครือข่าย วังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า ควรสร้างความตระหนักให้แก่ครู บุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา จัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา และจัดทำธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการการศึกษา และสอดคล้องกับผลงานวิจัย เกตกนก สวยคำข้าว (2561, น.113) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และควรกำกับติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรมีการประชุมวางแผน และแต่งตั้งคณะทำงาน ได้แก่ คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมทำการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา SWOT Analysis เพื่อค้นหา จุดแข็ง จุดด้อย หรือสิ่งทีอาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานที่แท้จริง วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์ และสื่อต่างๆ ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการต่างๆ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ว่า สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม หรือไม่ ควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือรายวิชาใด พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ กำหนดขอบข่ายและหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น จัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ และรายละเอียดต่างๆ ทำให้สถานศึกษาต้องจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นใหม่ อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นปัจจุบัน พิจารณาคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ว่าควรเพิ่มเติมหรือปรับลดสาระเนื้อหาหรือรายวิชาใด ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มูนา จารง (2560, น.104) ทำการศึกษา การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่าย ตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 ได้เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า ควรดำเนินการจัดให้มีวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรพรรณ พินทุสมิต (2560, น.71-72) ทำการศึกษาการปฏิบัติงานด้านการบริหาร วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้เสนอแนวทางการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ควรประชุมวางแผน แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมให้งานวัดผลมีฐานข้อมูลใน ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้นและปรับปรุงข้อมูล กำกับติดตามการปฏิบัติงานของงานวัดผลให้ ถูกต้องรวดเร็ว ทันสมัย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกภาคเรียน รายงานผลการเรียนเป็นปัจจุบัน ครูผู้สอนทำแผนการจัดการเรียนรู้จากคำอธิบายรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาอิงกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผล ทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา และจัดให้มีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนที่เรียนรู้ จากสถานศึกษาได้ในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การลงทะเบียนและการสอบเข้ารับการศึกษาคือ การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในช่วงก่อน เปิดภาคเรียนแรกหรือต้นภาคเรียนแรก กำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ที่จะรับเทียบโอนตามความ เหมาะสมจากการพิจารณาของคณะกรรมการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวัดผลประเมินผลมีความสำคัญมาก เพราะเป็นข้อมูลที่แสดงผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนควรเป็นไปอย่างเป็นระบบ มี การทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียนแล้วนำผลที่ได้จากการวัดมาตัดสินแล้วสรุปเทียบกับเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ และยังสามารถนำผลที่ได้ไปเทียบเมื่อมีการย้ายหรือโอนไปต่างสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของกมล นามเทวี (2556, น.167) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สำนักงานเขตจอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้เสนอแนวทางการวัดผล ประเมินผล

และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนไว้ว่า ควรมีการประเมินผลอย่างเป็นระบบชัดเจนตามสภาพจริง และเป็นระบบ และมีการวัดผลทั้งความรู้ ทักษะ พฤติกรรม และมีการพัฒนา ปรับปรุง โดยการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองในรูปแบบการทดสอบให้หลากหลาย เน้นการวัดผลเพื่อนำมาพัฒนากระบวนการเรียนรู้มากกว่าการตัดสินใจ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปาริชาติ สุนทร (2560, น.61) ทำการศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ได้เสนอแนวทางการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียนไว้ว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมสร้างระเบียบ แนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน ของผู้เรียน รวบรวมข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน ร่วมวัดและประเมินผลการ เรียนของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และนักเรียนร่วมประเมินผลการสอน และร่วมนำผลการ ประเมินการเรียนการสอนไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยเพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับเนื้อหาการ เรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอน ค้นคว้าหาเทคนิควิธีการสอนจากงานวิจัยที่เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาหรือใช้เป็นแนวทางการ พัฒนาการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหารายวิชาและระดับชั้นของผู้เรียน มีการอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการ สร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษา ปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการ จำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ต สนับสนุนการค้นคว้าออนไลน์ ใช้ระบบเครือข่าย อุปกรณ์ และศูนย์การเรียนรู้พื้นฐาน ชุดมัลติมีเดียและศูนย์การเรียน จัดหาและ ส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน

3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการใช้สื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน มีค่าดัชนี ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ควรระบุดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนไว้ให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ครูผู้สอนมีวิสัย

อุปกรณ์เพื่อสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยด้วยรูปแบบที่หลากหลาย สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างยืดหยุ่นตามความสนใจ และความถนัด ตรงตามจุดประสงค์และเนื้อหาสาระ และได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงหรือสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบัน

4) ด้านการนิเทศการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ควรดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมายด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นกัลยาณมิตรและมีความยุติธรรม ผู้นิเทศเป็นผู้ให้ความเห็นหรือคำแนะนำตามหลักการนิเทศ เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศแลกเปลี่ยนประสบการณ์หรือปรึกษา การใช้ระบบพี่เลี้ยง สรุปผลการนิเทศ ประเมินความสำเร็จของการจัดระบบรูปแบบการนิเทศ และใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการรายงานผลการนิเทศแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและต้นสังกัด

5) ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ทำการวิเคราะห์สภาพของสถานศึกษา (SWOT Analysis) ร่วมกัน เพื่อหาจุดแข็งหรือจุดเด่น คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ จุดที่ควรพัฒนา คือ การดำเนินงานภายในสถานศึกษาที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมภายนอก เมื่อได้ข้อสรุปผลการวิเคราะห์แล้ว นำมาจัดทำแผนกลยุทธ์ แผนพัฒนาสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่เกิดจากการมีส่วนร่วมและการยอมรับของผู้เกี่ยวข้องเป็นไปตามความต้องการของชุมชน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดระบบการวางแผน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผลการดำเนินงานที่เน้นการปรับปรุงพัฒนาอย่างสมดุลรอบด้าน พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการของการบริหารจัดการของสถานศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก จัดทำรายงานผลประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบ นำผลการประเมินระบบประกันคุณภาพการศึกษามาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำการแต่งตั้งคณะกรรมการในการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ คณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพสถานศึกษา SWOT Analysis และวิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีอยู่ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยกำหนดโครงสร้างหลักสูตรแต่ละรายวิชาและแต่ละระดับชั้นให้ชัดเจน สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษา จัดทำคำอธิบายรายวิชาและหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนและท้องถิ่น พร้อมกำหนดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7) ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษาสามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นลำดับแรก ดังนั้น หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา ควรมีการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนที่เรียนรู้จากสถานศึกษาได้ในกรณีต่างๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การละทิ้งการศึกษา และขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การเทียบโอนผลการเรียนให้ดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนแรก หรือต้นภาคเรียนแรก กำหนดรายวิชา จำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสมจากการพิจารณาของคณะกรรมการ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอื่น

5.3.2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล นามเทวี. (2556). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขต
จอมทอง สังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กันยารัตน์ แยมศรีแก้ว. (2558). การบริหารจัดการความร่วมมือของ บ้าน วัด โรงเรียน. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- กิ่งแก้ว เฟื่องศิลา. (2558). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยาการ).
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เกตกนก สวยคำข้าว. (2561). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราชินีบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- จันทราณี สงวนนาม. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 3).
นนทบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย .
- จิรารัตน์ กระจ่างดี. (2562). การศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
ในอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่).
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). การบริหารงานวิชาการ. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี.
- ทรงพล เจริญคำ. (2563). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- ปาริฉัตร โชติจันทร์. (2560). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ปาริชาติ สุนทร. (2560). การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต).
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2555). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด. (2560). การปฏิบัติงานด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชลบุรี: มนตรี.
- ภูวนัย ปัฐพี. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ภูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- ธีระพงษ์ สืบโสตา. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).
- รัชนิย์ สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- รัตนกร พรหมวังษา. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- วิมล เดชะ. (2559). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนดีประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก, กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2562). ผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ปีการศึกษา 2562. เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 4/2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- สุจิตรา สุวลักษณ์. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาห้วยแร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หทัย ศิริพิน. (2558). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครราษฎร์ประสิทธิ์). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- Beaton Galafa. (2018). Challenges to Educational Administration and Management in Primary Schools in Malawi. North American Academic Research. Retrieved from : DOI: 2018: 1(2) : 1-14
- Hasan Eris, Hatice Kayhan, Mert Bastas and Cemal Gamar (2017). Teacher and Administrative Staff Views on Teachers' Participation in Decision Making Process. Retrieved from : <https://doi.org/10.12973/ejmste/79794>

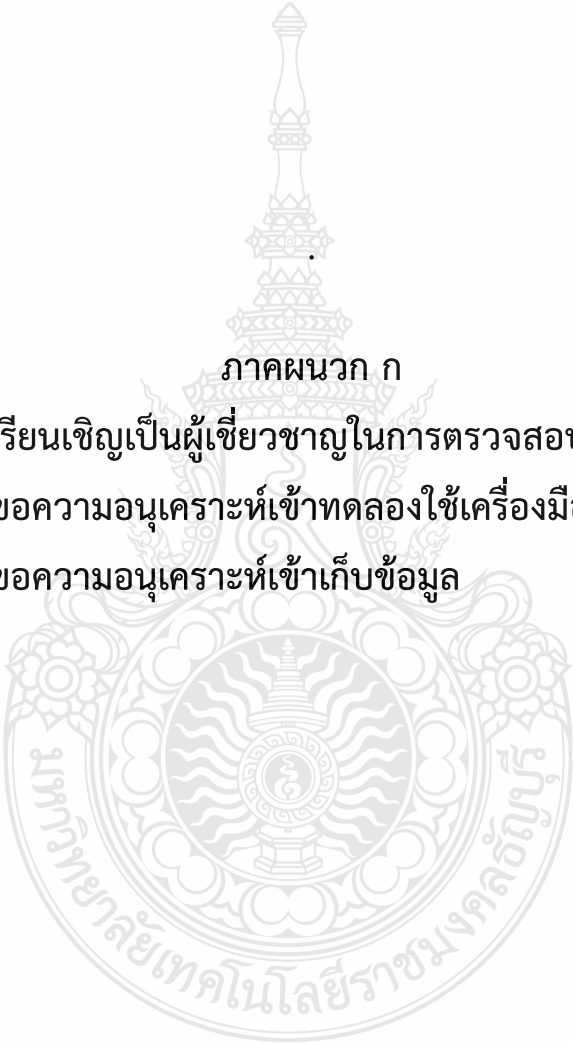
บรรณานุกรม (ต่อ)

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Sufean Hussin and Saleh Al Abri (2015). *Professional development needs of school principals in the context of educational reform*. Academic Journals.
Retrieved from : DOI: 10.5897/IJEAPS2015.0391

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- หนังสือเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าถึงข้อมูล

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๙๕๐

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสวียน เจนเขว่า

เนื่องด้วย นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครนายก โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้
ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา
เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๕๕ ๔๗๑๓

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/ ๐๙๕๐

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติวิริวัฒน์

เนื่องด้วย นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมพล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๕๙ ๔๗๑๓

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๓๕๐

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา

เนื่องด้วย นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๕๙ ๔๗๑๓

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/ ๐๓๕๐

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอรื่นเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิชณ เป็รียนิม

เนื่องด้วย นางสาวพัชญ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอรื่นเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวพัชญ์พิชา จันทา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๕๙ ๔๗๑๓

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/ ๐๗๕๐

คณะกรรมการการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๕ สิงหาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายประชุม บำรุงจิตร

เนื่องด้วย นางสาวพัชญ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวพัชญ์พิชา จันทา เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๔๗๑๓

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๑๗

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

เนื่องด้วย นางสาวพัชรีพิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครนายก โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านดำเนินการให้
นางสาวพัชรีพิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อประโยชน์ทาง
การศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อแจ้งกำหนดการเข้าทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยไปยัง
สถานศึกษาของท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๕๙ ๔๗๑๓
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๑๘๗

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

เนื่องด้วย นางสาวพัชญ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวพัชญ์พิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อแจ้งกำหนดการเข้าเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาของท่านต่อไป

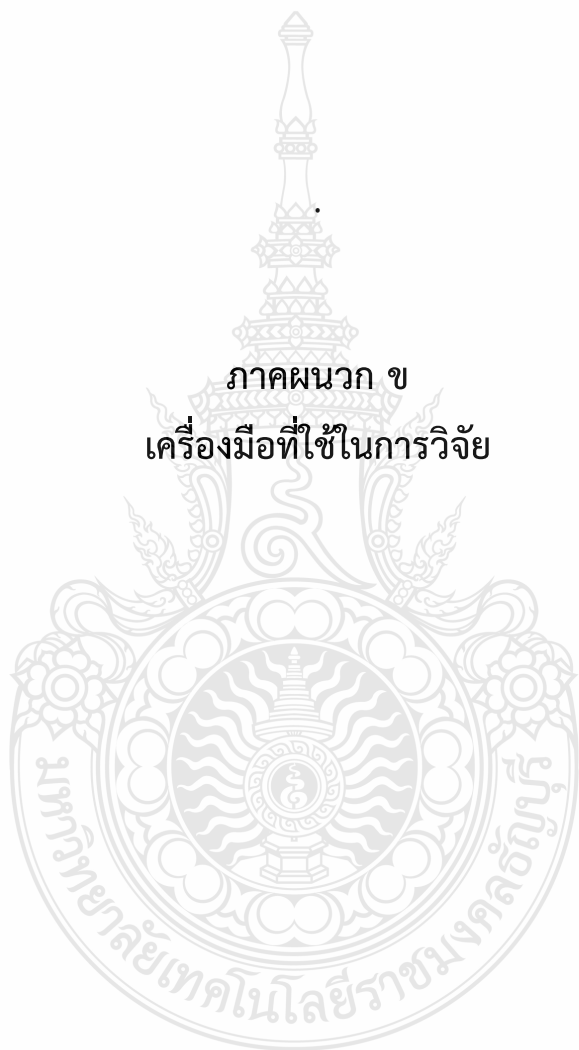
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๔๗๑๓
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

คำชี้แจง แบบประเมินเพื่อการวิจัย

แบบประเมินสำหรับการวิจัยฉบับนี้กำหนดไว้ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีข้อความจำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน
ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการนิเทศการศึกษา
7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อความตามความจริง เพราะคำตอบของท่านมีคุณค่าต่อวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะใช้สำหรับงานวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อการทำงานและสถานภาพทางราชการของท่านผลการตอบแบบสอบถามของท่านผู้วิจัยจะถือเป็นความลับ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวพัชฎพิชา จันทา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2	อายุราชการ ☐ 1-4 ปี ☐ 5-9 ปี ☐ 10-14 ปี ☐ 15 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

คำชี้แจง แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก 7 ด้าน คือ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 5. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. ด้านการนิเทศการศึกษา และ 7. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตามที่ท่านได้พิจารณาในช่องขวามือ คือ ช่องระดับคะแนน ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก มีทั้งหมด 42 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา											
1	สถานศึกษาจัด กระทำปรับปรุง หลักสูตร สถานศึกษาที่มี อยู่แล้วให้ดีขึ้น อิงกับหลักสูตร แกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)										
2	สถานศึกษาจัด กระทำหลักสูตร สถานศึกษาขึ้น มาใหม่อิงกับ หลักสูตรแกน กลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา											
3	สถานศึกษาจัด กระทำหลักสูตร สถานศึกษา สอดคล้องกับ สภาพปัญหา ความต้องการ ของผู้เรียนกับ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม โดยผ่านความ เห็นชอบจาก คณะกรรมการ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน										
4	ผู้บริหาร สถานศึกษา นิเทศ ติดตาม การปรับปรุง หลักสูตร สถานศึกษา										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา											
5	สถานศึกษา ทำการ ประเมินผล การปรับปรุง หลักสูตร สถานศึกษา และรายงาน ต่อเขตพื้นที่ การศึกษา										
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้											
6	สถานศึกษา ดำเนินการนำ หลักสูตร สถานศึกษา สู่การปฏิบัติ										
7	สถานศึกษา ทำการออกแบบ การสอนด้วย เทคนิควิธีการ ที่เหมาะสมกับ เนื้อหาการเรียน										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้											
8	สถานศึกษาทำ การจัดกิจกรรม การเรียนการ สอนด้วยเทคนิค วิธีการที่ เหมาะสมกับ เนื้อหาการ เรียนรู้										
9	สถานศึกษา ทำการจัด บรรยากาศ สภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาให้ เหมาะสมกับการ เรียนรู้										
10	สถานศึกษามีการ ใช้สื่อการเรียนการ สอนที่ทันสมัย มี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ความสนใจ และ ความถนัดของ ผู้เรียน										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้											
11	สถานศึกษา ทำการจัด กิจกรรมการ เรียนการสอน โดยคำนึงถึง ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล ของผู้เรียน										
12	สถานศึกษา ทำการจัด กิจกรรมการ เรียนการสอน โดยผสม ผสานความรู้ ด้านต่างๆ อย่างสมดุล										
13	สถานศึกษา มีการปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ให้กับผู้เรียนใน สถานศึกษา										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน											
14	สถานศึกษา กำหนดระเบียบ และแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัด และประเมินผล รวมถึงการ เทียบโอน ผลการเรียนรู้ ทุกรายวิชา										
15	สถานศึกษา กำหนดการวัด และประเมิน ผลด้านการ ทดสอบความรู้ ความสามารถ ของผู้เรียน สอดคล้อง กับมาตรฐาน การศึกษาและ ตัวชี้วัด										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน											
16	สถานศึกษา กำหนดการวัด และประเมินผล ด้านทักษะของ ผู้เรียนสอดคล้อง กับมาตรฐาน การศึกษาและ ตัวชี้วัด										
17	สถานศึกษา กำหนดการวัด และประเมินผล ผู้เรียน ด้วย วิธีการที่หลากหลาย และ ประเมินตาม สภาพจริง										
18	สถานศึกษา กำหนดการวัด และประเมินผล ผู้เรียนตาม ประเมินตาม สภาพจริง										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน											
19	หากผู้เรียน ต้องการย้าย สถานศึกษา สามารถนำ ผลการวัดและ ประเมินผลของ สถานศึกษา ไปเทียบโอน ยังสถานศึกษา อื่นได้										
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา											
20	สถานศึกษาใช้ กระบวนการ วิจัยพัฒนา ผู้เรียนในการ เรียนรู้ที่ ซับซ้อนขึ้น										
21	สถานศึกษาใช้ กระบวนการ วิจัย แก้ปัญหา ของผู้เรียนใน ด้านต่างๆ										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา											
22	สถานศึกษาใช้ กระบวนการ วิจัย เพื่อค้นคว้า เทคนิควิธี การสอนที่มี ประสิทธิภาพ เหมาะสมกับ เนื้อหาการ เรียนรู้และ ระดับชั้นของ ผู้เรียน										
23	สถานศึกษา ใช้ผลการวิจัย เป็นแนวทาง ในการปรับปรุง หรือพัฒนาการ ปฏิบัติงานของ สถานศึกษา										
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา											
24	สถานศึกษา สำรวจความ ต้องการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา											
25	สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน การ ใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา อย่างทั่วถึง										
26	สถานศึกษา ปรับปรุงการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา										
27	สถานศึกษา นิเทศ ติดตาม ผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา										
28	สถานศึกษา ประเมินการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการนิเทศ											
30	ผู้บริหาร สถานศึกษา ทำการศึกษา สภาพปัญหา และความ ต้องการ เพื่อ จัดทำแผนการ พัฒนาระบบ การนิเทศ										
31	ผู้บริหาร สถานศึกษา ดำเนินการนิเทศ โดยใช้โรงเรียน เป็นฐาน และ สรุปรายงานผล การนิเทศ										
32	ผู้บริหาร สถานศึกษา ดำเนินการนิเทศ โดยใช้โครงการ เป็นฐาน และ สรุปรายงานผล การนิเทศ										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการนิเทศ											
33	ผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอนมี ปฏิสัมพันธ์ที่ดี ต่อกันในระหว่าง การนิเทศ										
34	ผู้บริหาร สถานศึกษา ให้ความเห็น หรือคำแนะนำ ครูผู้สอน ตาม หลักการนิเทศ อย่างถูกต้อง ชัดเจน										
35	ผู้บริหาร สถานศึกษา เปิดโอกาสให้ ครูผู้สอน แลกเปลี่ยน ประสบการณ์ หรือปรึกษา										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา											
36	สถานศึกษา กำหนด มาตรฐานการ ศึกษาเพิ่มเติม ให้สอดคล้อง กับมาตรฐาน การศึกษาแห่ง ชาติ มาตรฐาน การศึกษาชั้น พื้นฐาน มาตรฐาน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา										
37	สถานศึกษา กำหนด มาตรฐาน การศึกษา เพิ่มเติมให้ สอดคล้องกับ ความต้องการ ของชุมชน										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา											
38	สถานศึกษา จัดโครงสร้าง การบริหารตาม หลักกระจาย อำนาจที่เอื้อ ต่อการพัฒนา สถานศึกษา										
39	สถานศึกษา จัดทำแผน กลยุทธ์สู่การ ปฏิบัติด้วย วงจรการพัฒนา คุณภาพของ เดมมิ่ง(Deming)										
40	สถานศึกษาจัด ทำแผนพัฒนา สถานศึกษา ประจำปีสู่การ ปฏิบัติด้วยวงจร การพัฒนา คุณภาพของ เดมมิ่ง (Deming)										

ข้อ	การบริหาร งานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา											
41	สถานศึกษา ประเมินคุณภาพ ของผลการปฏิบัติ และสรุปรายงาน ประจำปี (SAR) โดยความ เห็นชอบของ คณะกรรมการ สถานศึกษาชั้น พื้นฐานเสนอ ต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด										
42	ผู้บริหาร สถานศึกษา เผยแพร่สรุป รายงานประจำปี ต่อสาธารณชน										

ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวพัชณีย์พิชา จันทา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสัมภาษณ์

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ประเด็นที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ท่านมีแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของ
ผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ

ท่านมีแนวทางการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสนใจ
และความถนัดของผู้เรียน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

ท่านมีแนวทางการวัดและประเมินผลที่ผู้เรียนสามารถนำไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้ หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ท่านมีแนวทางใช้กระบวนการวิจัย เพื่อค้นหาเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสม กับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 5 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ท่านมีแนวทางปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 6 ด้านการนิเทศการศึกษา

ท่านมีแนวทางดำเนินการนิเทศโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประเด็นที่ 7 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ท่านมีแนวทางจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดิมมีง อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา									
1	สถานศึกษาจัดกระทำปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น อิงกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถานศึกษา ขึ้นมาใหม่อิงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	สถานศึกษาจัดกระทำหลักสูตรสถาน ศึกษาสอดคล้องกับสภาพปัญหาความ ต้องการของผู้เรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม โดยผ่านความเห็นชอบจาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ ติดตาม การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	สถานศึกษาทำการประเมินผลการปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา และรายงานต่อเขต พื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้									
6	สถานศึกษาดำเนินการนำหลักสูตร สถานศึกษาสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	สถานศึกษาทำการออกแบบการสอน ด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหา การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	สถานศึกษาทำการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสม กับเนื้อหาการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	สถานศึกษาทำการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้ เหมาะสมกับการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีใช้สื่อการเรียนการสอนที่ ทันสมัย มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	สถานศึกษาทำการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	สถานศึกษาทำการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
13	มีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน ในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน									
14	สถานศึกษากำหนดระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมถึงการเทียบโอนผลการเรียนรู้ทุกรายวิชา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผลด้านการทดสอบความรู้ความสามารถของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ด้านทักษะของผู้เรียน สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมินผล ผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย และประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	สถานศึกษากำหนดการวัดและประเมิน ผลผู้เรียนตามประเมินตามสภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	หากผู้เรียนต้องการย้ายสถานศึกษา สามารถนำผลการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ไปเทียบโอนยังสถานศึกษาอื่นได้	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
20	สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ผลการพิจารณาของ					๕	๑.๐๐	๖

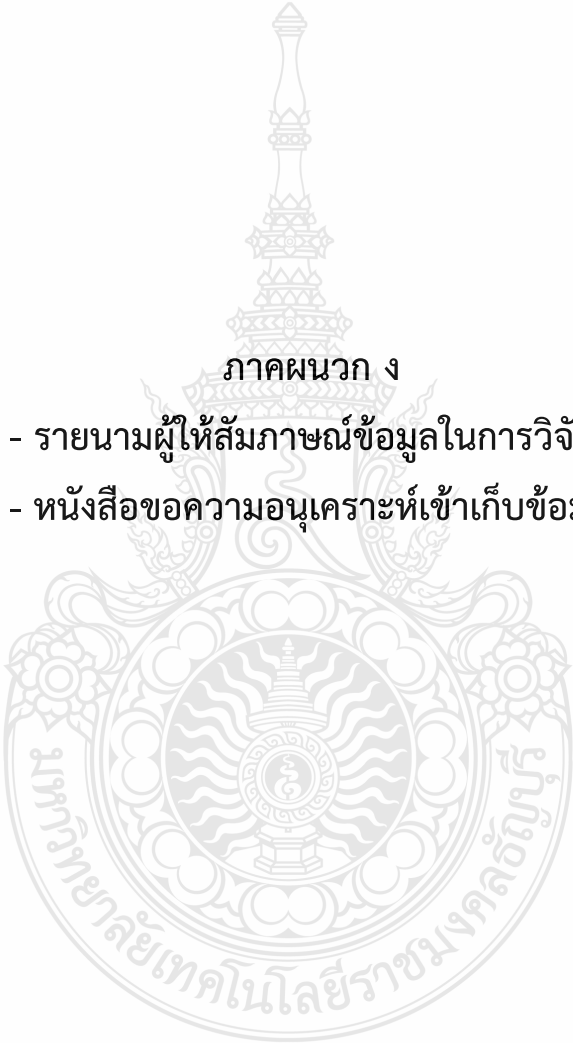
	ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ								
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5				
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา										
20	สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัยพัฒนาผู้เรียนในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
21	สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัย แก้ปัญหาของผู้เรียนในด้านต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
22	สถานศึกษาใช้กระบวนการวิจัย เพื่อค้นคว้าเทคนิควิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้และระดับชั้นของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
23	สถานศึกษาใช้ผลการวิจัย เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา										
24	สถานศึกษาสำรวจความต้องการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
25	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
26	สถานศึกษาปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้	
27	สถานศึกษานิเทศ ติดตามผล การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
28	สถานศึกษาประเมิน การใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้	
ข้อ	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	เฉลี่ย	สรุป	ค

		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา									
29	สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
ด้านกาารนิเทศการศึกษา									
30	ผู้บริหารสถานศึกษาทำการ ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาระบบการนิเทศ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
31	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนิน การนิเทศ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนิน การนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐานและสรุปรายงานผลการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่าง การนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความเห็น หรือ คำแนะนำครูผู้สอน ตามหลักการนิเทศ อย่างถูกต้องชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ ครูผู้สอนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือปรึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ	รวม	เฉลี่ย	สรุป ผล
-----	--	---------------------------------	-----	--------	------------

		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา									
36	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	สถานศึกษากำหนดมาตรฐานการศึกษาเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
38	สถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารตามหลักกระจายอำนาจ ที่เอื้อต่อการพัฒนาสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	สถานศึกษาจัดทำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ด้วยวงจรการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming)	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
40	สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาประจำปีสู่การปฏิบัติด้วยวงจรพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (Deming)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
41	สถานศึกษาประเมินคุณภาพของผลการปฏิบัติและสรุปรายงานประจำปี (SAR) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
42	ผู้บริหารสถานศึกษาเผยแพร่สรุปรายงานประจำปีต่อสาธารณชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

- รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลในการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าถึงข้อมูลสัมภาษณ์

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลในการวิจัย

1. นายกระแส สุขพูล   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมณี
อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
2. นายถาวร สังออน   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดศรีจุฬา
อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
3. นายสมชาย ทาสี   ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนกลาง(กิตารศึกษาคาร)
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
4. นายรังสิวุฒิ ป่าโสม   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์แทน
อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
5. นายอัครเดช จันลา   ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกสว่าง
อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
6. นายวรวุฒิ ถนอมทรัพย์   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเกาะกา
อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก
7. นายสมภฤษ บำรุงจิตต์   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสะพาน(ศิษย์สมพงษ์อุทิศ)
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
8. นายสวัสดิ์ เดชกัลยา   ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านพริก
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๑๙๖๙

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๑๕ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูลสัมภาษณ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก

เนื่องด้วย นางสาวพัชฎิพิชา จันทา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครนายก โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวพัชฎิพิชา จันทา นักศึกษา
ปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ประสานงาน
เพื่อแจ้งกำหนดการเข้าเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาของท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๔ ๔๗๑๓
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวพัชฎ์พิชา จันทา
วัน เดือน ปีเกิด	27 ธันวาคม พ.ศ. 2527
ที่อยู่	111/126 หมู่ 5 ตำบลพรหมณี อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
การศึกษา	
พ.ศ.2550	การศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ.ฟิสิกส์) มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2552	การศึกษา ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ.2552-2557	บรรจุรับราชการ ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบงเหนือวิทยาคม อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
พ.ศ.2557-2559	ดำรงตำแหน่ง ครู โรงเรียนอุบลรัตน์ราชกัญญาราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
พ.ศ.2560-2561	ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ ณ โรงเรียนอุบลรัตน์ ราชกัญญาราชวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
พ.ศ.2562-ปัจจุบัน	ดำรงตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนครนายกวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
โทรศัพท์	0848836828
อีเมล	patpicha_c@mail.rmutt.ac.th